МАССА А МЕККАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВIАШАГIКХЕТА!

СЕРДАЛО
свет

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай областнойн Грозненски городскойн комитетий а Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета а орган
Орган Чечено-Ингушского областного, Грозненского городского комитетов Коммунистической партии Советского Союза и Верховного Совета Чечено-Ингушской АССР

№ 42 (2563) | Ера, 25 май, 1961 шу. | Мах 2 кеп.

ПАРТОРГАНИЗАЦЕЙ ОТЧЕТНО-ХОРЖАМА СОБРАНЕШ ДИКА ЧАКХЪЯХА

ХIанз вай республике юххьанцарча парторганизацей отчетно-хоржама собранеш йолаеннай. Из, семилетка заданеш ханал хьалха толамца кхоачашъяра, шерра коммунизм хьалъяра Iалашмате боккха лоархIам болаш болх ба, хIана аьлча нов. Н. С. Хрущева парте XXI-ча съезде ший докладаца яххача тайпара, ворхI шера план толамца кхоачашъелга эгтара хьалха Iалашду духхьала предприятешка, стройкашка, колхозашка, совхозашка, Iилмай учрежденешка беча балхо, хIаьта царна массанена а эггара хьалха кулгалдер юххьанцара партийний организацеш я.

Берригa вай мохк санна, парте съезда сийна шоаш тIаийща лакхара социалистически декхараш толамца кхоачаш а деш, цунна сий долаш накъа баха кийчлуш Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхой а ба. Вай республике бIаьш йолча промышленни а транспорта а предприятеша рапорташ тийннад 4 бетта планаш ханал хьалха шоаш йистеяхар хьахойташ, хIаьта бIаьстанара балхаш кхоачашде дикка толамаш даьхад юртбоахама къахьегамхоша а.

Уж толамаш доахача юкъе партеи правительстваи политикax берригa къахьегамхой дика дIакхета а беш, цар творчески хьинар ай а деш, говзал лакх а еш, тIаийща социалистически декхараш толамца кхоачашдара уж оарцагIа а боахаш доккха дакъа лаьцад юххьанцарча партийни организацеша а.

Сунженски района «Победа» яхача колхоза юххьанцарча партийни организаце дика болх барах, цу колхозо соахка дика ялат а хьувкъадир, хIаьта укх шера шура дукхагIа яккхара лаьцача яхье из котъяларах цунна ССКП Нохч-ГIалгIай обкомеи Министрий Советеи дIа-юха тела ЦIе байракх а еннай. Шура яккхара а, фуаш гулдáра а кхыдола бIаьстан балхаш дика дарах а иштта белгалъяьннай Грозненски района Ленина цIерах колхоз а.

Иштта юххьанцарча парторганизаце болх дика барах производственно-товарни контора болхлоша биъ бетта план 106,3 процент кхоачашъяьй, хIаьта май бетта план 21-ча мае кхоачашъяьй. Цу тайпара дика болх баь партийни организацеш дукха а я.

Из иштта дале а цхьайолча предприятей, стройкай, колхозий, совхозий, учреждений партийни организацей балхашта юкъе цIенхашттара кхоачамбоацараш да. Из гойт цхьайолча предприятеша, къаьстта гIишлош еча организацеша социалистически яхьа декхараш меттел пачхьалкхен планаш а кхоачаш ца яро. Дика лелац юрта боахама балхаш а, къаьстта хьайбаш дебадареи цар продукташ яхареи даькъе.

Наьсарен района хьайбаш леладерашта юкъе социалистически яхь во вIашатIъеллай. «Назрановский» совхозе биъ бетта 65 бежан, 179 хьакха, 286 устагI гIулакх во дарах балийтаб, соахка укх ханаца нийсдича шура яккхар чухнахьа далийтад.

Цхьайолча колхозашка, совхозашка социалистически яхьа декхараш кхоачашдара хан-ханнахьа тохкамаш дац, пенгазеташ арадахац, кхетама болх эсала лелабу, баьча балхах болхлошта доагIар ханнахьа дIалац. Цу тайпара кхы а дукха кхоачамбоацараш да юххьанцарча парторганизацеша болх дика бича хила йиш йоацаш.

Къахьегамхой коммунистически кхетам лакхбара, пачхьалкхен планаш ханал хьалха кхоачашъе уж оарцагIбахара, цар творчески хьинар айдара юххьанцара партийни организацеш Iалашмате боккха лоархIам болаш хилар кхета а деш, парте райкомаша, берригача коммунисташа чIоагIа теркам тIабахийта беза, отчетно-хоржама собранеш лакхерча политически боараме чакхъяхара.

Отчетно-хоржама собранешка, цига хила безарех 80—85 процент мара боацаш моттигаш хиннай. Из вIалла а мегаргдолаш дац. Цу лоархIамерча собране берригa а коммунисташ хулга Iалашде деза. Цудухьа из хула ди, сахьат чIоагIа уйле а яь, коммунисташца дага а ваьнна оттаде деза.

Партийни организаце отчетни доклад цхьан секретаро оттае мегаргьяц. Из оттае еза партийни организаце бюро, комитета берригача членаша, баьча балха а балха юкъе хиннача кхоачамбоацарий а, болх тоабара дIахо де дезарий а бокъонца лоархIам а беш.

Отчетно-хоржама собранешка керттера уйла тIаяхийта еза коммунистий а берригача къахьегамхой а идейно-политически боарам лакхбар, тIаийща социалистически декхараш бокъонца кхоачашдар, балха юкъера дерригa кхоачамбоацараш дIадахар, дикагIбарий опыт дIайоаржаяр, тIехьабисарашта новкъостал дар санна долча керттерча дешашта.

Собрани шерра демократи, критика, самокритика йолаш, берригача коммунисташа цун балха юкъе дакъа лоацаш, лакхерча идейно-политически боараме чакхъяла еза.

Райкомаша, горкомаша, берригача коммунисташа отчетни хана баьча балха дика нийса лоархIам а баь чIоагIа уйла тIаяхийта еза керда бюро, комитет, цар членаш, секретарь харжара. Цига харжа беза Коммунистически парте а Советски правительства а политика дика чакхъяккха хьаькъал, коммунистически кхетам, хьинар, деналдола, болх дика барах къахьегамхоша сий деш бола коммунисташ.

ДикагIа бола предприятей болхлойи колхозникаши партена юкъеозар, йоацача метте партийни организацеш вIашагIйохкар, юхьанцарча партийни организацей болх тоабара царна хьехам бар, новкъостал дар, берригa а районера болх тоабара тIадерзадаь керттера декхар да парте райкомий.

Юххьанцарча партийни организацей отчетно-хоржама собранеш лакхарча идейно-политически боараме чакхъяхаро чIоагIа новкъостал дергда семилетка заданеш ханал хьалха кхоачашъяра.

СССР-а кхыча мехкашцарча гIулакхий Министерстве

СССР-а кхыча мехкашцарча гIулакхий Министерства чIоагIа протест кхайкаяьй 18 мая Аргентинерча СССР-а посольствана провокационни наькъаца зуламхой чухьелхара.

22 мая СССР-а МИД-а Америка мехкий отдела заведующи волча А. Ф. Добрынина СССР-ера Аргентина гIулакхий поверенни А. А. Олива Дэй тIаийщар, зуламхоша даь из гIулакх Аргентина Iаьдало могийташ даьлга дIа а хайтар. Цо дагадохийтар, укх тIеххьарча кIирашка хIанз шозалагIа Буэнос-Айресе СССР-а посольствана провокационни наькъаца чухьилха хилар.

СССР-а посольствана Буэнос-Айресе бандитий хьисапе зуламхой чухьелхаро тешал ду, аьлар А. Ф. Добрынина, советско-аргентински а дунен халкъашта юкъера а гIулакхаш дегIадоаладара зулам де тIерташ, Аргентина цхьадола гIозараш СССР-а духьал провокацеш яра новкъа дувлаш хилара.

СССР-а МИД-а хьадех СССР-а посольствана бандиташ санна чухьилхараш лучабахари бехке волчоа таIазар дари.

(ТАСС).

ССКП XXII СЪЕЗДА СИЙНА

ХАНАЛ ХЬАЛХА

ССКП XXII-ча съезда сийленца накъа яхара доккхий толамаш доах производственно-товарни контора болхлоша, инженерно-технически болхлоша, гIулакхерча наха. Валови продукци арахецара укх шера биъ бетта план кхоачашъяьй 106,3 процент, хIаьта продукцега дIабода мах 1,1 процент лохбаьб.

ЧIоагIа къахьийгад цу контора коллективо май бетта план а ханал хьалха кхоачашъяра. Валови продукци арахецара цу бетта план 21-ча мае кхоачашъяьй цо. Ер бутт чакхбоалаш бIаьш ззараш сома мехкдаьтта продукташ лургья коллективо.

Яхье яьннача коллективашта юкъе хьалхле лелаеш я нов. Касаткин Андрей Иванович начальник волча шоллагIча цеха коллектив. Цу цеха коллективо кийчъю продукци Кубе, Афганистане, иштта кхыча моттигашка дIакхухьийт.

Цистернашка мехкдаьтта продукташ чуйотташ хIара сменагIа йола нормаш массаза а тIехкхоачашъю коммуниста оператора Саламах Анатоле смена. Иштта дика къахьегаш хиларах 13-ча мая коммунистически къахьегама коллектива цIи яьккхай цу коллективо.

Доккхий къахьегама толамаш доах цу цеха № 4 йолча участка болхлоша а. Мехкдаьтта сийрда продукташ кийчъяра хIара бетта йола план массаза а тIехкхоачашъю операторий нн. Пустовойтовеи Назаровеи сменаша. Уж сменаш шоайла яхье а яьнна къахьегаш я.

Укх деношка завода профсоюзно-боахама актив хилар. Цига социалистически декхараш тIаийцар производственно-товарни контора коллективо коммунистически къахьегама коллектива сийлен цIи яккхара. ТIаийца декхараш кхы а лакхде оттадир. Актива собране лаьрхIар ССКП XXII-гIа съезд хьаеллача денга валови продукци арахецара итт бетта план кхоачашъе, 2,3 процент пари 1,6 процент электроэнергии кхое, товарни продукцега дIабода мах 1,5 процент лохбе, къахьегама овсарле 5 процент лакхъе, ер шу чакхдоалаш 150 болхлочун балха говзал лакхъе, царех 25 сага шоллагIа говзалаш Iомае, къахьегама овсарле лакхъяра массехк технически мероприяти е, иштта кхыдола балхаш де.

ТIаийца декхараш сийленца кхоачашдара организаторскии политико-массовии болх бу заводе. Агитаторашца семинар яьй, хIаьта ССКП XXII-ча съезда сийна тIаийца декхараш дIадовзийташ ба уж хIанз.

В. ОПИЧ,
производственно-товарни контора партбюро секретарь.

ХьажкIаш лелаерий вIаши кхайкар

ДикагIбарий опытах пайда эцаш, кхоачамбоацараш дIадоахаш къахьега деза

(МагIалбика районерча „Ингушский“ совхоза 2-ча отделенерча хьажкIаш лелаеча звеньевойс Батыжева Iалауддина дувц)

ЧIоагIа пайдане гIулакх да хьажкIаш лелаеш болча звеньевойша Урус-Мартановски районерча Кагерманова Алхазуреи Гудермесски районерча Куприенко Дмитреи дIадоладаьр. ТIаийца доккхий декхараш толамца кхоачашде йиш хургьяц хIанз дикагIа йолча опытах пайда а эцаш Iилманна карагIдаьннар балха юкъе а кхувлаш къахьегаш ца хилча. Къаьстта лоархIаме да кхашкара балхаш сихденнача хана вай республикерча хьажкIаш лелаерашта карагIдаьннар, цар балха опыт мамогта сихагIа дIа-юха йовзийтар. Цу гIулакхата сатувсаш ба дукхагIа бола республикера хьажкIаш лелаераш, хIана аьлча хьажкIашта де деза гIулакхаш ханага хьежжа тайп-тайпара да. Цудухьа ший ханнахьа цхьаболчарна карагIдаьнна дика хIама балха юкъе ца доаладича дикка зене хургда. Ховш да, дуккхача звеньевойшта хьажкIаш хьувкъаяра доккхий толамаш даха карагIдаьннилга. Цхьабакъда, хIанз цу гIулакхах кхоачам бе йиш яц. ХIара звенон болхло кхетадеш хила веза, тIехьабисачарна новкъостал а деш, массане хьалха латтаращца нийслуш къахьега дезилга. Цхьабакъда, къахьегарах кхоачам хилац кердадар балха юкъекхувлаш ца хилча. ТIаккха мара йиш хургьяц республико укх шера тIаийца доккхий декхараш толамца кхоачашде.

Са а безам ба тхоай звеной балхах дувца. Тха звено шин сагах латташ я—сои Умаров Нураддини. Соахка а вар со хьажкIаш лелаеча звенона кулгалдеш. Цхьабакъда, республика маякашца нийсдича оаха даьха толамаш доккхий дацар. Фу дар керттера бахьан? Из дацар къа ца хьийгалга. Керттера бахьан дар дикагIбарий опытах пайда а эцаш оаха хьажкIашта гIулакх ца даьлга.

Кхыча тайпара лел тха болх укх шера. ССКП ЦК Пленумо белгалдаьккхача бесса совхозе чIоагIа терко тIаяхийтай дукхагIа хьажкIаш дIаера. Хьалххарча деношка денз агротехнико яххача тайпара, ха дIа ца йохийташ чакхдоах оаха тхоай балхаш.

Ала дезаш да укх шера тха звенона кхаьча латта ший тайпара гIулакх де дезаш хинналга, хIана аьлча дукххача шерашка денз духьал кIа мара кхы хувцаш культура ца ювш из лоаман районашкарча колхозашка хиннад. Цудухьа совхоза кулгалхоща дага а даьнна оаха лаьрхIар шортта удобренеш а ехка латта хьаьнде. БIаьсти эггара хьалха оаха тIоадал соцаяр духьа дисковани йир шозза макха а боаккхаш. Цул тIехьагIа кхашка удобренеш ехкар: цхьан гектара тIа 50 килограмм аммиачни селитр, 70 килограмм—калийни удобренеш, 100 килограмм—гранулированни суперфосфат. Из болх аэропланаща чакхбаьккхар. Цхьабакъда, цул тIехьагIа геттара чIоагIа оасар даьлар. Цудухьа цIаькха аха йийзар тха зяби боал тессаш доацача нохаращца, хIаьта культиваци а йир, макха а боаккхаш. Цу гIулакхо тхона новкъостал дир. Латта геттара дика дар цул тIехьагIа.

24 апреле, йоагIаш йола температура эттача, дIае доладелар тхо хьажкIаш. 155 гектара тIа навесной сеялкаца квадратно-гнездовой хьисапе дIайийра ерригa хьажкIаш. ЗIамига яцар из участок, хIаьта а тха безам хилар Ставрополерча цIи хезача хьажкIаш лелаеча звеньевойс даь кхайкарал хьахезача, хьажкIаш лелаеча механизированни звеной Ерригроссийски яхье дакъа лаца. Дика уйла а яь тхоай торонаш а йийца Нураддинеи азеи лаьрхIар кхы а латта деха. Совхоза кулгалхоша кхоачашдир тха декхар. 200 гектарага дIакхоачайир участок. Дерригача латта 8 дийнахьа дIайийна яьлар хьажкIаш. ЧIоагIа терко тIаяхийта бир оаха хьажкIий фу кийчдара болх. ХIара гектара тIа 20 килограмм ВИР-42 яхача фух йола хьажкIаш дIайийра, хIара бIена 3—4 фийг хургболаш. ХIанз дог гIоздоахаш да тха кхаш. ХьажкIаш геттара дика тIаьннай, кхашка оасар дац, квадраташ нийса я. Цхьайолча моттиге хIара бIена 5—6 хьажкIа тIаьннай, хIаьта оаха лерхI 3—4-нел совгIа ца хилийта.

ХIанз кхы а дикагIа лел тха гIулакхаш. Звенона керда «Беларусь» еннай. Укх деношка дIоахаллеи шераллеи шозза культиваци е лерхI оаха, цул тIехьагIа хьажкIаш нийлхъергйолаш. ШозлагIа культиваци еча хана кхы а суперфосфат юлларгья кхашка, цхьан гектара тIа—цхьа центнер.

ДIахо йодача хана массаза а кердадар юкъекхувлаш мара къахьегаргдоацаш, тIехь-тIехьагIа тоабе лерхI оаха тхоай болх. 23 мая совхоза кулгалхоща ваха хилар со а кхыбола совхоза звеньевой а Кабардино-Балкарски АССР цигарча колхозашка кердача тайпара цергий хьисапе гIозараш а долаш йола культиватораш мишта кийчъю хьажа. Тхона цига бIаргадайра, из гIулакх чIоагIа пайдане долга. Из метод тхоай балха юкъейоалаергья оаха хIанз. Цул совгIа совхоза кулгалхоща дага а даьнна хьалха хиначул дукхагIа низ болаш йолча кердача «Беларуса» тIехьа ший тайпара агрегат вIашагIъеллай оаха. Мишта вIашагIъеллай из? Кердача «Беларусах» дIатосс СН-35-А яха сцепка. ТIаккха цунах шинна оагIорахьа (аьрдехьеи аьттехьеи) дIахотт цхьаьца культиватор. Цул совгIа, кхоалагIа йола культиватор тIехьашкахьа ювз. Цу тайпара вIашагIъеллача агрегатах боккха пайда боал. БIаь процент совйоал къахьегама овсарле.

ХIанззехьа терко еш да тхо хьажкIаш чуэцара гIулакха а. Уж балхаш дерригаш механизированни хургда. ККХ-3 яхача комбайнашта тIехьа ювза дага да тхо шишша тележка. Цу гIулакхо новкъостал дергда машинаш хьажкIаш дIаяхьа гайнача хана комбайнаш сеца ца латтийтар. Дика вIаштIехьйоаккхаргья учет а.

Бакъда, кхоачамбоацараш да тха балха юкъе а. Дика ка ялац кердадар сихагIа балха юкъедоаладе. ДIахо йодача хана оаха лерхI дикагIбарий опытах пайда эцара болх кхетамца вIаштIехьбаккха.

Доккхий да тIаийца декхараш. ДIайийначa 200 гектарах хIаране тIара 65 центнер ялатийна лаьрхIа хьажкIаш чуэца дош деннад оаха. Нураддин а со а шаккха бIу бенна ва оахош тIаийца декхараш кхоачашдергхиларах. Ерригa торонаш оарцагIъяьха, низи хьинари ца кходеш къахьегаргда хьамсарча парте XXII съезда сийна.

ДIаяздаьд тха спецкора **А. МЯКИЕВА.**

Ах шера план—биъ бетта

ССКП ЦК январски Пленума решенеш вай сий долча Даьхен берригача къахьегамхоша санна гIоздаьннача детаца тIаийцай Урус-Мартановски районерча къахьегамхоша.

Царна юкъе а хьоахо мегаргболаш ба цу районерча «Горец» яхача совхоза 2-ча отделенера коа тIара оалхазараш леладеш бола къона нохчий мехкарий Темирханова Зизаи Юсупова Зайнапи.

Совхозе уж болх бе болабенна ши шу мара дац. Бакъда, цар болх беш бIаргабайначар вIалла аргдац уж оалхазарашта гIулакх деш бола иззал мара ха яц, хIана аьлча моллагIа болх бе уж болабелча цунца шоаш хьакхийча санна ду цар гIулакх. Балхара эггара хьалхарча дийнахьа денз дикагIа йолча оагIонца мара бIаргабайтац цар шоаш.

Зизаи Зайнапи эггара хьалха котамаштеи котама кIоригаштеи гIулакх де болалуча хана царна хьехар де, цар беча балхага хьажа оттайир ферма къаьнагIа йола болхло. Бакъда, массехк ди даьнначул тIехьагIа къонача болхлоша котамашта лерттIа деча гIулакхаца дIахайтар ферма кулгалхошта шойх тийша котамаш йита мегаргйолга.

Миччахьа саг балха вахача цунна ше тIаийща гIулакх дезарга хьежжа мара вIаштIехьдаргдац балха говзал лакхъе. Цудухьа шоаш болх бе болабеннача дийнахьа денз кердача балха геттара чIоагIа безам тIабахийта болга дIахайтар цар. Бела а къеже, хозача дешаца мара хьоахаяц ферма тIарча болхлоша Зайнапи цун новкъост Зизаи. Къонача мехкараша даиман котамашта гIулакх ду зоотехнически хьехамца. Шоашта ца ховр зоотехникага дIа а хаьтте мара цертдацар цар. Нагахьа санна котамашта луш дола тайп-тайпара ялат кIезига хилча отделене кулгалхой болча меттала совхоза кулгалхой болча а бахе хьадех цар. Цудухьа цар группашкарча котамаша фуаш дукхагIа а ду, хIаьта уж тоаеннагIа а я.

ССКП ЦК январски Пленума юрта боахама къахьегамхошта хьалхашка оттадаь декхараш дика кхетадеш ба уж. Цудухьа совхозо царна оттаяь шера план хIара котамгара 90 фуъ гулде, аьнна мара йоацача цар 100 фуъ гулде лаьрхIад.

Шоаш денна дош толамца кхоачашду цар. Укх шера хьалхарча биъ бетта хIара котамгара 45 фуъ гулдаьд. Цу цифраша хьахьокх тIаийца декхараш цар сийленца кхоачашдергхилар. Кхы дIахо йодача хана тхоай низ а хьинар а ца кходеш, балха говзал лакхъеш дIаплоргда тхо, йоах Юсупова Зайнапа.

ТIадилла гIулакх лерттIа уж дIахьош хиларах хIанз царга лелаеш я фуна йоалаяь керда котамий группа.

Иштта дика болх беш уж хиларах парте райкомои райисполкомои Сийлен грамота еннай царна.

З. ГЕЛИСХАНОВ,
(тха собкор).

ССКП Нохч-ГIалгIай обкоме

Кхы тIа гуча а доахаш, пайда ийбергба вай кердача кхоачамех

Ленинградски Паччахьалкхен оптико-механически, Ижорски, «Русский дизель» яхача, Карл Маркса цIерахча, полиграфически машинаш еча заводий хьалха латтача коллективаша, ССКП XXII-ча съезда яха йоагIача тайпара накъа яхар духьа лаьцача социалистически яхьа юкъе а яха, дIахо къахьегама овсарле лакхъяр а, хIара станоко хьаю продукци совъяккхар а, хIаьта иштта продукци боарамах арахецар а цун дикал лакхъяр а духьа кхы тIа а кхоачамех пайда эца лаьрхIад. Цар шоашта хьалхашка декхар оттадаьд цхьан нарядах оттадаьча балхаща мамогта дукхагIа станочникаш-сменщикаш чулаца. Из гIулакх хьаллацара тIехьехаш кхайкарал даьд ленинградцаша предприятей болхлошка, инженерашка, техникашка, гIулакхерча нахага.

Из маьхера гIулакх боккха лоархIам болаш хилар белгалдаьккхача РСФСР-а йолча ССКП ЦК Бюрон решенега хьежжа, ССКП обкома бюрос парте горкомашта, райкомашта, ВЛКСМ обкома, совнархоза, облсовпрофа могадаьд ленинградски патриотически инициатива хьаллацар а сменай коэффициент лакхъярай республика предприятешкарча керттерча оборудованех пайда дикагIа эцарай данза даргдоаца гIулакхаш дар а.

Ленинградцаша дIадоладаьча гIулакхашка хьежжа, боахама кулгалхой, партийнии профсоюзнии организацеш декхарийла я оборудованега гIоллa йоаккха продукци производствана механизаци яра, балха моттигаш техникаца дикагIа кийчъяра, ерригача техникана еча ремонта ханаш лоацъяра а дикал лакхъяра а чотах дукхагIа яккхар духьа шерра яхь йоаржае.

Из дика гIулакх Нохч-ГIалгIай АССР предприятешка доаржадара хьакъехьара материалаш хадданза кепа еттилга тIадиллад республикански газетий редакцешта.

Райкома пленум

Укх деношка хиннача ССКП Ленински райкома пленуме дийцар, предприятей балха партийни контроль лелаяра вIашагIъеххкача комиссей болх дIахо тоабара хьакъехьара дош (докладчик ССКП райкома секретарь нов. Петренко).

Докладчика а пренеех къамаьлаш даьраша а белгалдир хIанз ССКП XXII съезда доагIгIача тайпара накъа даха аьнна шерра социалистически яхь йоаржаьяьча хана партийни контрола комиссей болх тоабелга чIоагIа лоархIам болаш гIулакх хилар, районерча предприятешка вIашагIъеххкача цхьайолча комиссеша дикка опыт Iоаяь хилар. Цхьабакъда дукха я районе предприятеш йолаш йолча торонех бизза пайда ца эцаш, уж торонаш гуча ца йоахаш, арахецаш йола продукци дикагIа хилийтара, пайда боалаш йоаца фасходаш ца хилийтара йизза йоакхо ца еш. Уж кхоачамбоацараш дIадаха вIаштIехьдаргда, нагахьа санна партийни контрола комиссеша шоай декхараш дизза кхоачашдой, шоай болх цар планах лелабой.

Партийни контрола комиссей балха опыт а йийцар, хIаьта цар болх дIахо тоабара дукха пайдане предложенеш а тийлар къамаьлаш даьраша.

Дийцача дешах решени тIаийцар пленумо.

Комсомольций совгIаташ

ССКП XXII съезда сийна производственни плани тIаийща социалистически декхараши кхоачашдарал совгIа шийгара совгIат далара укх шера май бетта Москверча карбюраторни завода, «Ударник» яхача кондитерски фабрика, № 4 йолча аьшкабетонни хIамаш еча завода комсомольцаша дIадоладаь гIулакх хьаллаьцад Грозненски мехкдаьтта чакхдоаккхача завода массайолча цехашкарча комсомольцаша-производственникаша.

Цар дIадоладаь гIулакх хьаллаьцад завода мехкдаьтта продукци кийчъеча № 1 йолча цеха комсомолка оператора гIонча Ситникова Зинаидас. Цо лаьрхIад парте XXII съезда сийна шийгара дикка пайда баргбола рационализаторски предложени яла а мехкдаьтта института шоллагIа курс дика чакхъяккха а, хIаьта коммунистически къахьегама ударник яха сийлен цIи яккха а. Цо санна дош деннад № 4 йолча цеха слесара Д. Ковалева а. Цхьа бутт дIабодац цар производственни нормаш тIехкхоачаш ца еш. Цу гIулакхо хьахьокх цар денна дош кхоачашдергхилар.

Ужжамо комсомольцаш дукха ба заводерча кхыча цехашка а хIанз съезда сийна шийгара совгIат дала кийчлуш.

Уж лоархIамера декхараш кхоачашдара массайолча цехашка беседаш ю заводе.

Т. УЖАХОВА.

СТАВРОПОЛЬСКИ КРАЙ. Ставрополя къилбаседеи малхбоалеи районашка дIайийнеи шоаш тIаяьннеи баьцаш аьла лаьрхIа хьакха болабеннаб.

Ново-Александровски района «Россия» яхача юртбоахама артела колхозникий дика вIаштIехьдаьлар силос хьокха мангал дIа а баьккха йолча силос хьокхача комбайнаца дIайийна баьцаш хьокхилга. Хьакха баьцаш ферме хьа а яйя, мошача доакъара меттел тел.

Сурта тIа: «Россия» яхача колхозе дIайийна баьцаш хьокх силосни комбайнаца.

В. Михалева сурт.
ТАСС фотохроника.

Партийни вахар

Дуккхача хIамаех кхийтар

Грозненски района «Советская Россия» яхача колхоза коммунисташа, шоашкара гIулакх дIа а хьокхаш, ССКП ЦК январски Пленума решенеш кхоачашъяра а парте XXII-ча съезда баха беззача тайпара накъа бахара а оарцагIбоах колхозхой.

Шоаш хьалха а болаш лоархIамера гIулакх дIадахьара царна новкъостал ду политически дешаро. Партийни дешара кхыдолча тайпашта нийсса болх беш яр укхаза 9 саг коммунистехи 6 саг парте боацарехи юкъе волаш йола ССКП истори хьехаш хинна кружок.

Цу дешара шера кружоке дешаш хиннараша Iомайир тIом сецачул тIехьагIа йола ССКП историе ха, ВIашагIкхийттача Къамий Организаце Генеральни Ассамблея XV-ча сессе материалаш, коммунистически болхлойи партей викалий Совещане, ССКП ЦК январски Пленума а юрта боахаме хьалха латтарий зональни совещаней а материалаш.

Массане а дика дакъа лоацаш чаккхъяьлар кружоке занятеш. ХIара мел хулаш йола заняти Iомалуш бараштa дика пайда луш чакхйоалар. Из вIаштIехьдоаккхар пропагандиста Николай Степанович Марченкос.

Из дика кийчвале воагIар хIара заняте, цо бокъонца Iомайора литература, дикагIа йола материалаш херждар, республика, района, колхоза вахарцара масалаш кхувлар.

Цо йиш хилийтар дешаш барашка программни материал хIанзарча дунен халкъашта юкъерча гIулакхашцеи 1961 шера «Советская Россия» яхача колхоза хьалхашка латтача практически декхарашцеи айхха ювзаш Iомае.

Дукха ха йоаццаш итогови занятеш хилар укхаза. Занятеш йолаялалехьа пропагандиста консультацеш йора дешаш бараша шера Iомаяьча лоархIамегIарча темаех лаьце.

Занятеш хулача хьалхарча дийнахьа дувца оттадаь кхо дош дар: «Советски Союза Коммунистически парти — Сийлахь-боккха Даьхен тIом болча хана», «Марксистско-ленински партеш цхьоагIо йолаши кхотаеннеи хилар — дунен коммунистически болама дегIауха низ духбувла хьаст», «Марксизм-ленинизм кIезиг-кIезига довлаш социализмагара коммунизмага довлара долча наькъий хьакъехьа».

Эггара хьалха къамаьл дир дешаш хиннача Ахматов Мусас. Цо бокъонца дувц фашистски Германи Советски Союза духьала тIом бе мишта кийчъеннаяр а немецко-фашистски захватчикашта духьала советски халкъо баьча Сийлахь-боккхача Даьхен тIема хьакъехьа а.

Советски Эскаро немецко-фашистски эскараш эша а деш, яьхача кертерча коталоний а Сийлахь-боккхача Даьхен тIема итогий а хьакъехьа дийцар Исмаилов Iисас.

ШоллагIа дош дувцаш къамаьл дир дешаш хиннача К. Басханова.

Дешаш хиннача нов. Дашаева Кисас долчча бесса дийцар социалистически общество хьалъяь яккхар а кIезиг-кIезига доалаш социализмагара коммунизмага довлар а духьа Советски Союза Коммунистически парте лоаттабаьча къовсамах дола дош.

Дешар дика-во мишта лийннад ховргда итогови занятешка деча къамаьлашка ладийгIача. Ала дезаш да, дешаш хиннараша материал кIоартга кхетаеш Iомаяьлга хьахьекха хилар.

В. БАТАЛОВ.

ССКП XXII-ча съезда сийленца накъа яхара хьинаре къахьегаш я крекинг-завода № 3 йолча цеха № 21 йолча установка коллектив. ХIара бетта йола заданеш кхоачашъяь а цаIеш, массаза а тIехкхоачашъю цо. Ершу доладелча денз Даьхенна планал совгIа массехк эзар тонн мехкдаьтта сийрда продукташ еннай цу коллективо. Апрель бетта план 195,2 процент кхоачаш а яь, завода установкай коллективашта юкъе хьалхара моттиг а заводе шоллагIа моттиг а яьккхар цо, хIаьта ахчан доккха совгIат а ийцар.

ЧIоагIа къовсам лоаттабу цу установка коллективо хIанз коммунистически къахьегама коллектива сийлен цIи яккхара.

Къаьстта хьинаре къахьегаш ба нн. В. Кичаитова, Ф. Кочкин, Е. Литвинов, П. Лозовая, В. Жауров, иштта кхыбараш а. Шоай балха нормаш массаза а тIехкхоачашъю цар.

СУРТА ТIА: № 21 йолча установка начальник Е. Литвинов май бетта баьча балха итогаш дIайовзийташ ва.

И. Плиева тексти сурти.

КЪОВСАМ ЛОАТТАБЕ ТУНЕЯДЦАШЦА

Надтеречни района «Гвардейский» совхозе Шахабов Коли ваха диъ шу да. Цу ерригача хана цхьан дийнахьа болх баьбац цо. Обществана пайдане наха бу болх бе «мукъа» вац из, цун «ший гIулакхаш» дукха да.

Ше Казахстанера цIавоагIаш легковой автомашини шортта ахчеи дахьаш вера из. Бакъда, хьаьнала къахьийга Iоадаь рузкъа дацар из, базар еш, кхыдола обществана духьалара гIулакхаш леладеш вIашагIтеха дар.

Коле чехка вIаштIехьдаьлар юрта баха нах хьогаш дола дика шлакобетона цIенош хьалде, шифер, кирпишк, ардакх, кхыйола цIеноштa эша материалаш кхычар атта вIаштIехьа ца йоалача хана, Колена шортта нийслора.

— Ма дика вIаштIехьдоал хьа иштта чехка цIенош де? — аьнна шийга хаьттача:

— Ахчо сигал бода никъ а лехаб, шуга ахча хуле, шун а долла хIама вIаштIехьдаргда, — аьле, кура къамаьл дора Коле юртхошка.

— Мичара дахьаргда из ахча, даггара болх бича а тха-м халла мара вIаштIехьдалац цIенош де а цIеношта материалаш лаха а, — оалар юртхоша.

— Ваха-м ха деза, тха да а ваьхавац болх беш, е тхо а дахаргдац балхах, — аьле, эхь доацаш велалора Коли хьаьналакъа а хьегаш, совхозе бахача нахах.

ШахабовгIар ши воша ва Колии Ахьмади. Цхьан машинаца шин сага де хIама хургдац аьнна, соахка автомашина ехка а ехка, ши «Победа» ийцар цар. Уж шаккхе а машин базара хехкаш, рузкъа Iоадора вежараша, каст-каста менна беха хулар, бахача нахага эздий доаца къамаьлаш дора.

Цхьан дийнахьа менна дот гIоздаьннача Ахьмада цхьаккха гунахь доацаш къовсам а баьккха, совхоза болхлочоа Хьамида урс Iеттар. Хьаьрваьннача «аьла» Ахьмада Надтеречни района халкъа судо 4 шу суд йир.

Шолха «болх» ба хIанз Коле бе безар, бакъда ца вохаш из чакхбаккха гIерт Шахабов, — Моздоке, Нальчике, Ставрополе ухаш, цигара доахан, жа кхувл, уж сов хIама а йоаккхаш базар тIа юхадохк. Ди а бийса а ца къердаш «къахьег» Коле.

Колел башха вогIа вахац Магомадов Якъуп а. Укх диъ шера диаш цIенош даьд цо. Уж дохкаш, царех совдегарал деш вахаш ва из. Беррига а дIалаьрхIача ах шера болх баьбац Якъупа, из а болх беш вацца алийта а баьб.

Магомадова ши сесаги цар ваь бархI дезалхои ва. Сенах бах уж, къахьегаш боацашехь?

Базараш еш, къоал деш, цхьацца зуламе гIулакхаш леладеш болча наха моттиг хила йиш яц обществана пайдане болх а беш, хьаьнала бахача къахьегамхошта юкъе.

Царех болча Шахабов Колегеи Магомадов Якъупагеи хьажа еза Надтеречни прокуратуреи суди.

Б. БУЗУРТАНОВ,
(тха собкор.).

Дагестане хьоашалгIа

Укх деношка Грознерча телестуде болхлой Махачкале хьоашалгIа баха хилар. Цига Дагестански телевидене студера передача йир цар. ЧIоагIа сакъердаме а тайп-тайпара а программа хьекхар хьоашалгIа бахараша Дагестанерча телезрителашта. Программа дIайолайир «Нохч-ГIалгIай мехка гIолла» яхача короткометражни кинофильмаца. ТIаккха Дагестанерча телезрителашта дIадовзийтар Нохч-ГIалгIайчен юрта боахаме, промышленносте даьха толамаш, хIаьта «Даьхен духьа», «Малгобек-нефта къахьегамах», «Тхо шуца яхье даьннад» яха кинорепортажаш, иштта кхыдараш а.

Цул совгIа телезрителашта хьекхар Нохч-ГIалгIайчен писателаши поэташи Дж. Яндиев, Р. Ахматова, Х-М. Эдилов, А. Агатов Дагестанерча писателашца вIашагIкхетар, хIаьта хIара писатело ше язъяь произведени а йийшар царна.

Грознерча телестуде халкъа театро Парниса Алексиса язъяь «Остров Афродиты» яха пьеса хьекхар доттагIашта. Сайре чакхйоалаш Дагестанерча телезрителаша тийннача заявкех кийчдаь эстрадни концерт хьекхар грозненцаша.

Дика тIайийцар Грознера хьаьший Дагестанерча доттагIаша.

М. ШИШХАНОВ.

Болх беш я общественно-конструкторски бюро

Старопромысловски районе изобретателийи рационализаторийи болама юкъе дакъа лоацаш 500 совгIа болхло, мастер, инженер ва. Цар мутIараш хьалдуз къоначa болхлоша. Тха НПУ балха комплексни автоматизации механизации еча доккха новкъостал ду рационализатораша.

Цу гIулакха тIехьа доккха новкъостал де йиш йолаш я общественни конструкторски бюроша, цу бюрошта юкъебоагIа инженераши техникаши а. Шоаш балхах мукъа болча хана цар технически новкъостал ду рационализаторaштеи изобретателаштеи.

Иштта бюро вIашагIъеллар Старопромысловски районе а. Цо ший болх дIаболабир 1960 шу долалуш. Соахка тха бюрона юкъе вар «Старогрознефта» мехкдаьтта управлене 15 инженери техники.

ДIадахача шера лоархIам боллаш болх баьб цо. Цу хана чухь 5 рационализаторски предложени еннай. ЧIоагIа йоашхаш цар предложенеш Iомайир, чертежаш, технически расчеташ оттаеш новкъостал диг, консультацеш йир, рационализаторий болх боашхаш записках яздир.

Шоаш балхах мукъа болча хана тха конструктораша района мехкдаьтта промыслаштеи кхыча предприятештеи автоматизации механизации яра дешаш къестаду.

ХIанз, тха управлени мехкдаьтта доаккхача балха комплексни автоматизации механизации е йолаеннача хана, рационализаторий лоархIам тIа-тIа дукхагIа лаккху.

Района рационализатораша доккха декхар тIайийцад шоашта — семилетка йистеяллалца йолча хана 7 миллион сом ахча кходе. Цу декхаро боккха бехктокхам тIабожабу тха района, хIаьта дукха болх бе а безарга тха.

Мехкдаьтта даккхара берригача балха комплексни автоматизаци яро конструктора хьалхашка оттадеча доккхача декхара лоархIам а баь, тхоай общественни конструкторски бюро шерра лаьрхIад оаха.

Мехкдаьтта скважинашта лаьтта кIалха ремонт еча бригадай къахьегам дикагIа вIаштIехьбоаккхаш а из тоабеш а мехкдаьтта 1-ча промысле боккха болх бе лерхI общественно-конструкторски бюрос.

Тха мехкдаьтта управлене промыслаштеи предприятештеи дукхха тайп-тайпара автоматаши механизмаши еш я хIанз общественно-конструкторски бюрон комплексни бригадаш.

Дукха ха йоаццаш вIашагIтехай юрта боахама новкъостал ду бригада. Шефал деча № 15 йолча совхоза хьакхарч кхоабача фермашка балхашта механизации автоматизации еча боккха болх бе лаьрхIад цо. Цига баха хилар конструктораш. Совхоза хьалхле лелаераша проект оттаяйта лаьрхIа технически задани кийчъю. Из дIачулургйя цар общественни конструкторски бюрога проект оттае.

Боккха лоархIам болаш гIулакх да изобретателийи рационализаторийи предложенеш производствена юкъекхахьар. Уж юкъехухьалга дукхача даькъе практике уж чакйоахача болхлоех тийша да, царех тийша да цу кердача хIамаех дIахо йодача хана пайда эцилга а.

Цудухьа дика гIулакх хургдар хIара предприяте новаторий Совет вIашагIйолларе, вешта аьлча техника керда говзали къахьегама дикагIа йола прогрессивни методаши производствана юкъекхахьара новкъостал дергдола общественни организаци вIашагIтохаре.

Общественни конструкторски бюро дIахо шер а еш, хьалхашка латта декхараш кхоачашдара дукхагIа инженераш, техникаш юкъе а озаш дIабахьа лаьрхIад оаха тхоай болх.

Р. ЛЕМБИЧ,
«Старогрознефта» НПУ общественно-конструкторски бюро председатель.

КIалхарча тIоанашка бурув тох

Бурув деттача Карабулакски конторерча нов. Алексей Карпович Печенова бурув деттача бригадо укх шера апрель бетта № 79 йола скважина 13 ди хьалхагIа бурув теха яьккхар. Станока-бетта лоархIаш 651 метр сиха бурув техар, нормах тоха дезар 589 метр мара доацача. Скважина ханал хьалха бурув теха яккхарах бурув деттача бригадана 2953 сом преми хьожаяьй. ХIанз тохкамбе йоккхача № 73 йолча скважинана 2930 метр кIоаргача мела кIалхарча тIоанага кхаччалца дика бурув тохаш я бригада. Шера 6000 эзар метр бурув тоха аьнна декхар тIайийцача бригада коллективо укх шера биъ бетта 2473 метр бурув техад. Шекояц, 6000 эзар метр бурув тоха аьнна ше денна дош бригадо укх шера кхоачашдерг хиларах.

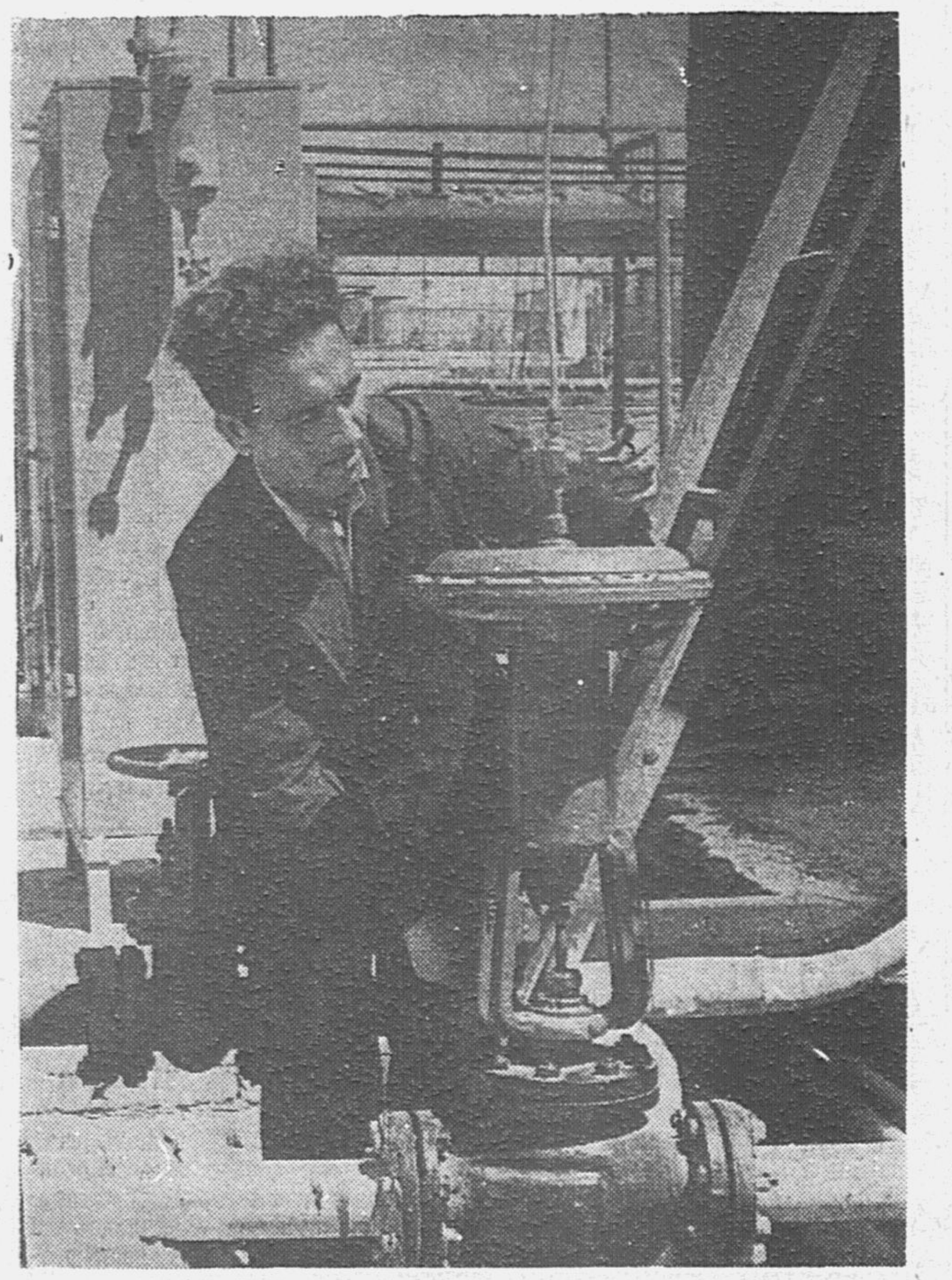
№ 73 йола скважина болх бе дIайолайолийташ яьча конференце ше къамаьл деш контора керттерча геолога нов. И. К. Сидельникова долчча бесса дийцар скважина яккха езаш дола лаьтта малагIча тIоанех латт а хила тарлуш йола ерригa геологически халонаш а. Контора керттерча инженеро нов. Н. Г. Кулявцева белгалъяьккхар цу геологически хьалашка скважина яккхара эша техникеи технологии.

Бурув деттача мастера нов. А. К. Печенова белгалдаьккхар, № 73 йола скважина хьалъеча хана вышкаш увттаеча цеха дуккха кхоачамбоацараш хинна хилар а, хIаьта уж бахьан долаш графиках 5 мае болх бе йола яла езаш хинна буровая 7 мае мара ца йолаенна хилар а. Вышкаш увттаеча цеха болх теркалбе а из харцахьара гIулакх тоаде а деза бурув деттача контора кулгалхоша. Нов. А. К. Печенова ший бригада коллектив тIахьийхар ханал 1 бутт хьалхагIа, укх шера 1-гIа ноябрь тIаккхачалехьа скважина бурув теха яккхара.

Къамаьлаш даьча бурильщикаша новкъостaша Цимбалова, Шкубелева, Яшина, слесара Жежелева, бурильщика помощника Тишкова, кхычар шоай мастера тIахьехам хьаллаьцар, укх шера 1-гIа ноябрь тIаккхачалехьа скважина бурув теха яккха аьнна социалистически декхар тIайийцар.

Бурильщикий помощникаш Драгончук, Постолякин, Гарданов Батир, Буркин, Плиев Беслан санна болча новкъостaша шоай бурув тохара говзалаш лакх а ю хадданза шоай болх кхоачаш а бу. Къаьстта чIоагIа белгалваьннав Гарданов Батир. Лоабат кегаберга чу йохка езача гематитеи лоабатеи гарзаш 8 мм. шодилг йолча штуцарца хи кIедж етташ йоша а еш, лоабата маркхал кийчбу цо. Нагахьа санна лоабат кегаберга чу хьалхагIа белашца лоабат чубохкарга а цу чу лоабата маркхал кийчбарга а 1 сахьат ха йодаш хиннаяле, хIанз Батира предложени яларах 15 минута бу из беррига болх.

В. ЛУБКОВ,
инженер.

АЗЕРБАЙДЖАНСКИ ССР. Бакински мехкдаьтта чакхдоаккхача Сталина цIерахча завода болхлоша ССКП XXII-гIа съезд хьаеллача денга юрта боахама эша дизельни даьтта планал пхи эзар тонн совгIа даккха лаьрхIад. Ше денна дош толамца кхоачашду коллективо. Апрель бетта доккхий толамаш даьхад инженер Гасанов Дауд начальник волча комсомольско - кагирхой установка. Бетта заданел совгIа бIаьш тоннаш продукци яьккхай цига.

СУРТА ТIА: установка начальник Гасанов Дауд автоматаша беча балхага хьожаш воалл.

Ф. Шевцова сурт

ТАСС фотохроника

Библиотекарь-агитатор

Массанена дукха езаш а лоархIаш а я Гудермесски района Ишхой-Юрта библиотека заведующецалла болх беш йола Димаева Хасрапи. Дика библиотекарь хиларал совгIа агитатор а я из.

Эггара хьалха Хасрапи балха енача хана дукха халонаш духьал нийсъелар цунна, хIана аьлча библиотека чуйола помещени бIеха яр, библиотеке мел эша хIамаш дацар, хIаьта книжкаш дешараш кIезига бар. Цул совгIа цхьаккха нохчий кхалсаг яцар книжкаш дешараштa юкъе.

Цхьабакъда, ший болх дика бовзача Хасрапе шийна новкъостала актив вIашагIтехар. Цу активерча комсомольцаша Л. Ханахмедова, М. Шовхалова, У. Исрапилова, Т-А. Джамбулатова, иштта кхыбараша а чIоагIа новкъостал ду «Дружба» яхача колхозе болх беш болча хьажкIаш лелаерашта, шурий-товарни ферме балха боахкача къахьегамхошта юкъе, хIаьта юрта бахача наха а передвижкаца книжкаш кхахьарца. Цу гIулакхо доккха новкъостал ду библиотеке книжкаш деша нах чуозара а.

Балхах мукъаяьннача хана юртарча кхалнахаца книжкаш дешаро мел пайда лу дувцаш, вай мехка а доазол дехьа а долча кердача хIамай, иштта кхыдолча гIулакхех беседаш ю Димаевас.

ХIанз колхоза фермашка, бригадашка, къахьегама листокаш арахецара болх вIаштIехьбоаккхаш я библиотека заведующи. ХIаьта балхашка боахкача къахьегамхошта делкъийга салоIача хана керда газеташи журналаши деш цо.

Дика лелабу Хасрапе художественни самодеятельноста болх а. Ше дакъа лацарал совгIа вайнаьха кхалнах а юкъе кхувл цо самодеятельноста. Иштта дика болх бар бахьан долаш юрта Совета депутаталла хержай Хасрапи.

С. ИСМАИЛОВ,
ВЛКСМ обкома лекторски группа кулгалхо.

РЕСПУБЛИКА КОММУНИСТИЙ ЛОАРХIАМЕРА ГIУЛАКХ

Коммунистически оамал, гIулакхаш, мораль йолаш керда саг хьалкхеве аьнна декхар оттадаьд парте XXII-ча съездо. Из декхар кхоачашдара эггара а нийсагIа бола никъ хьахьекхаб вайна парте. Из ба къоначa тIехьено коммунизм хьалъеш лоаттабеча къовсама юкъе хIара денна практически дакъа лацар.

ССКП ЦК-а оттадаь декхар да кагий нахи мехкарийи къахьегийташ кхетабар, кхетамца дешари къахьегами вIаши дувзар, къоначa наьха къахьегам вахара чухь хиланза даргдоаца хIама а хинна дIаоттаргболаш, хIара къоначa саго школа йистеяьккха ваьнначул тIехьагIа, коммунизм хьалъеча моллагIча а цхьан участке къахьегилга ший декхар лоархIаргдолаш, цо материальни рузкъа хьадергдолаш гIулакх дар.

Из доккха а бехктокхаме а декхар кхоачашдеш вай республика халкъа дешара органашеи комсомольски организацешеи цхьабола болх баьб.

Республике чIоагI а енна цIаэттай дешархой бригадаш, Ленина баьча хьехамо маяххара дешар къахьегамца дувзаш дола кердача школа дизза дакъа хиннад царех.

Шерагара шу массаза доал дукхагIа а хиннай, дегIа а яьхкай дешархой бригадаш. Нагахьа санна 1960 шера республике 112 дешархой бригада хиннаяле, хIанз 224 я уж. ДIадахача шера цу бригадашка болх беш 5—11 классашка деша вагIа 5825 дешархо вар. Укх шера 9 эзар совгIа дешархо ва.

ДIадахача шера дика хьувкъийтар цар юрта боахама культураш: 1906 гектар хулача лаьтта хIара гектара тIара 39 центнер хьажкIаш яьхар, 454 гектар хулача лаьттара 60,7 эзар центнер баьца даараши харбазаши яьхар. 336 гектар хула комсий бешамаш лелаяьй дешархоша, цу бешамашкара 6695 центнер комсаш а яьхай, 135 гектар хула сомий бешамаш дIаегIай. Колхозийи совхозийи фермашка дешархоша хьалкхедаьд 129050 коа тIара оалхазари 8755 кролики.

Ахканарча хана колхозашкеи совхозашкеи болх баь дешархоша даьккхар 92 эзар трудоди, 70538,5 сом, 345705 килограмм ялат.

Дешархой цхьайолча бригадаша чIоагIа хьувкъийт хьажкIаш а кхыйола юртбоахама культураш а. Сунженски района Карабулакски юкъерча школа дешархой производственни бригадо 33 гектар хулача лаьтта гектара тIара 107 центнер томараш тIехьа хьажкIаши 12 гектар хулача лаьтта гектара тIара 420 центнер шекара свеклаи яьккхар. Дика хIама карагIдаьннад лоаман районашкарча дешархошта а. Ховш ма дий лоам чу баьца даараши коартолаши дIа ца ювлга, шаьрача ара хулачул кIезигагIа йоал хьажкIаши кхыйола культураши. Цхьабакъда, тохкам бича вай дешархошта гучадаьлар лоам чура лаьтта шаьрачарчул къех ца хилар. Ножай-Юртарча юкъерча школа дешархоша яьча опыташа дика хьоккхамаш даьхад. Цар дIакьеккхар лоам чу а баьца дааражи коартолаши лелае мегаргхилар.

ДIадахача шерий опыт а лоархIаш, дешархошта хьалхашка оттадаь декхар да производство опытни болх а беш лелаяр. Юртбоахама производстве болх беча бригадашка дешархой Iомалу ялат а баьца дааррш а хьалкхеде, цу культурай чIоагIа хьувкъаш дола керда тайпаш хьаде.

Производство опытни болх а беш лелаяра хьоккхам ба Шаьла района Колхозненски юкъерча школа, Каргалински района юкъерча школа, кхыча школай а дешархой бригадаш.

Цу хьакъехьа къаьстта хьоккхаме ба Каргалински школа дешархой бригада болх. Дукха а дика а болх беш кхоачашдир цо ший декхараш. 80 гектар хулача лаьтта ВИР-63 яха хьажкIаш хьалкхейир цар, гектара тIара 60 центнер йоалаш хьувкъа а йир. Цу бригадо лаьрхIа культурай сортий зем баккха къоастаьча участке 13 сортах йола хьажкIаши 5 сортах йола гидуаргаши хьалкхейир. Дешархоша баь болх чIоагIа лаьрхIар «Красный пахарь» яхача колхозо. Вай дикача дешархоша, цар хьехархоша барт тайна, дог раьза долаш беча дикача балха кхы дукхха а масалаш доаладе йиш яр.

Цар балха толамаш мел доккхий дале а, дешархой бригадех кертерадар латт уж коммунизм хьалъеча дика дакъа лоацаргдола нах кхетамца хьалкхебу школаш хиларах, юрта боахама эша кадраш кийчъю пхьоалле уж хиларах. Цар дешархой безам тIабохийт кхашкеи фермашкеи беча балха.

Дукха ха йоаццаш цу дешархой бригадашка кхетабаьраш юрта боахама сий долча къахьегамхоех а хинна цIаэттар.

Дешархой бригадаш иштта шерра яржаргьяцар школа вахара чухь иштта лоархIам болаш хургьяцар, нагахь санна партийни организацеша хадданза хьал ца лоацаре, новкъостал ца доре, цу бригадий цар уйла ца йоре, школах долча Закона лаьрхIа халкъа дешара система эргаяккхара йоакхо яь ецаре. Из деррига а дика да. Цхьабакъда, даьр банне а кхоачам беш дац.

Юртара школа декхарийла я ССКП ЦК-а январски Пленума решенеш кхоачашъеча дакъа лаца, республика юрта боахама эша къона кадраш кийчъяра гIулакх тоадар эггара хьалха а доаккхаш.

Областной партийни организаце боккха лоархIам бу дешархой бригадий балха, цар балха опыт йоаржаяра. Цу гIулакха новкъостал ду дешархой дикагIа йолча бригадий слеташ вIашагIъеттаро.

Парте райкомашта, первични партийни организацешта укх тIеххьарча шин шера карагIдаьлар дешархой бригадашта дуккхача наьха теркам тIабахийта.

Колхозий председателаш, совхозий директораш лоархIамболлаш дукхагIа хьож дешархой бригадий гIулакхашка а къона колхозхой кхетамца хьалкхебарга а.

Дешархоша дешара, къахьегара, салаIара, цар вахара дешашка чIоагIа уйла тIаяхийте хьож школаш а парте райкомаш а.

Эргаяьккхача школана хьалхле лелаяра, дешархой бригадий балха дешаш даим ССКП обкомо чIоагIа теркам берех да. Парте обкома, дукхача райкомий бюро заседанешка дувц дешархой социалистически яхьа, царна къахьегама хьалаш хилийтара дешаш а кхы дукхха дараш а.

Укх шера май бетта парте обкома бюро хьежар Ставропольски края дешархой бригадий балха опыт дIайоаржаяра дешага, цо декхарийла йир ССКП райкомаш, райисполкомаш, комсомола райкомаш цу бригадий опыт дIайовзийта а дIайоаржае а, парте обкома бюрос магабир Каргалински, Сунженски, Наурски районий дешархой бригадий болх, республикерча дешархой бригадий болх мамогга тоабара тIадерзадаь дола гIулакхаш белгал а даьхар.

Долла хIама даь даьннад аьлча нийса хургдацар. Дешархой бригадий цхьадола дешаш дизза а бокъонца а къоастадаьдац.

Парте цхьайола райкомаши райисполкомаши хьажа йоагтIача тайпара хьажац дешархой балхага, цкъаза геттара бицо а болийт из болх.

Белгалдаккха дезаш да комсомольски организацеша, эггара хьалха ВЛКСМ обком а йолаш, дешархой бригадий гIулакха теркам кIезига беш хилар, цу бригадий болх вIаштIехьбаккхара гIулакх мела леладу цар.

Дешархой къахьегама педагогаша лелаю хьалхле, цар балха опыт дегIайоалаяр вай чIоагIа теркам бе безаш хIамаш да. Дешархой бригадий болх цIенхаштта гIулакх хилар хьахьоккхара экзамен а хинна дIаотта еза ер бIаьсти.

Партийни организацеша бицбалийта йиш яц кагирхой къахьегам, уж Iомабеш а царна кхетам луш а дола гIулакх хила деза аьнна Н. С. Хрущева баь хьехам. Цу къахьегамца кертерадар цо луш йола продукци яц. Цунца эггара кертерадар да дешархой бригадий балхах ниисса а массе оагIорахьа а пайда эцар, кхай тIеи фермашкеи цар еча производственни занятеех юкъарча гIулакхъа пайдане болча къахьегамца безам хургболаш кагирхой кхетабар. Цу балха кертера хьокхам ба саг ше, из вахарга кийчвар.

Укх шера март бетта хиннача шоай слете дешархой бригадаша декхараш тIайийцар 1961 шера 2112 гектар долча лаьтта хьажкIаш хьалкхее, царех 1636 гектар гибридни хьажкIаш а йолаш, гектара тIара 294 центнер йоаккхаш 115 гектара тIа шекара свекла, гектара тIара 257 центнер йоаккхаш 83 гектара тIа баьца даараш, 4360 кролик, 32900 коа тIара оалхазар хьалкхеде, 77310 гектар хоза а сомий а гаьнаш дIайогIа, кхыдараш де.

ХIанз укх сахьата бIаьсти кхашка деш дола балхаш вIаштIехьдоахаш чIоагIа къахьийгад.

Гудермесски, Наьсарен, Первомайски, Сунженски, кхыча районий дукхача школай дешархоша барт болаш болх бу, шоаш тIайийца декхараш кхоачашде чIоагIа къахьег школьникашеи хьехархошеи.

Партийни, советски, комсомольски организацей декхар да дешархой бригадашта фу эш хьожаш хилар. Дешархошта кхашка культурни станаш е еза, даа хIама а мала хий а дика вIаштIехьдаккха деза, бераш балха кхувла транспорт хилийта еза, бераша кхашка болх беча хана цар культурни салаIа йиш хургйола гIулкх вIаштIехьдоаккхаш школашта новкъостал де деза.

Республика коммунисташа шоай низ тIабохийт уж доккхий а чIоагIа эша а гIулакхаш кхоачашдара.

Советски Союза Коммунистически парте XXII-ча съезда яха майоагтIара накъа яха кийчлуш, Нохч-ГIалгIай республика партийни организаце шийна могар ду коммунизм хьалъю къона нах дика кхетабеш хьалкхебара.

В. НОВИКОВА,
ССКП обкома Iилмайи школайи отдела заведующи.

ДикагIа вIаштIехьдаккха юртбоахама продукташ ийелга

20 мая Грозне, юртбоахама продукташ кийчъеча болхлой республиканск совещани хилар. Совещане дакъа лаьцар ССКП Нохч-ГIалгIай обкома хьалхарча секретара А. С. Трофимова, Нохч-ГIалгIай АССР-а Министрий Совета председателa М. Г. Гайрбекова.

Республике продукташ кийчъяра балхах доклад йир республика заготовкай управлене начальника нов. **Чадова.**

Укх шера ССКП ЦК-а январски Пленуме дийцар заготовительни организацеша беча балха юкъе дукха а цIенхаштта а хинна кхоачамбоацараш, аьлар докладчика. Из болх тоабе лерхIаш партеи правительстваи эргаяьккхай юрта боахама продукташ кийчъяра аппарат, хIанз цо болх дикагIа бу. Керттерча а мугIарерча а инспектораша беча балхо йиш хулийтаргья колхозашкеи совхозашкеи юрта боахама продукташ дикагIа, дукхагIа, ханнахьа кийчъяра тIахьожам лоаттабе, бахача нахага уж керда йолча хана дIакхачийта, къаьстта баьца дарааш, сомаш, коартолаш.

Вай Коммунистически парте Центральни Комитетеи Советски правительстваи хадданза йоакхо ю советски наьха вахара хьал тоадара. Нах дикагIа тIадувха а даа а баьннаб. Цунца дувзаденна хIанз къаьстта чIоагIа теркам бу парте юрта боахам лакхбара, цун продукташ дукхатIа яхара.

Пачхаьлкхенга хьайбай продукташи хьалха хьадоала баьца дараши дохка договораш оттаяра болх дика бу Грозненски, Сунженски, Урус-Мартановски, МагIалбика районаша, из болх вогIа бу Ачхой-Мартановски, Советски, Ножай-Юртовски районаша.

Договораш оттаяь яха еза 1961 шера июнь тIакхачалехь. Цхьабакъда, хIанз а 8000 тонн баьца дарааш дохка Ассиновски совхоза, 1100 тонн дулха тIакхетийта кхачан промышленноста управлене, комсаш йохка Каргалински районо, кхычар а договораш оттаяьяц.

1961 шера республика колхозашеи совхозашеи пачхаьлкхенга дохка деза 115 эзар тонн ялат, царех 50 эзар тонн хьажкIаш, 17 эцар тонн гидуарташ, 39 эзар тонн баьца дараш, 160 эзар тонн шекара свекла, 22 эзар тонн комсаш, 19 эзар тонн дулх, 60 эзар тонн шура, 26 миллион фуъ, кхыйола продукци а.

Доккха зе хул колхозаштеи совхозаштеи продукташ дика кийчъяь дIа ца теларах.

Дукха йов продукташ шоай ханнахьа чу ца эцарах, кхай тIара дIа ца яхьарах, къаьстта баьца дараши сомаши.

Продукташ хьаийеча пункташка деча балхашта механизации автоматизации еш я. 33 складе лакхера транспортерни галереяш, 22 складе лохера галереяш, 5 продукташ цIенъю башни, 20 складе вентиляци ергья укх шера.

Дулх кийчдара гIулакх во латт республике. 1961 шера 1 май тIакхоачаш соахка цу ханарчул 470 тонн кIезигагIа дулх кийчдаьд.

Дулха дIатела хьайбаш гIийла хул. Масала, Наурски районо дIаеннача 3145 хьакхах 360 мара йорстаяь яцар, Наьсарен районо дIаденнача 2390 хьайбах 32 мара дорстадаь дацар. Кхыча районашка а да из.

Дукха хьайбаш доаду, дохк республика колхозашеи совхозашеи шоай чурча гIулакхашта. 1961 шера 4 бетта цар пачхаьлкхенга дехкад 4069 хьайба, шоашта дийнад, дехкад 1578. Гудермесски района «Дружба» яхача совхоза цу хана пачхаьлкхенга 29 хьайба мара дехкадац, ший гIулакхашта дIадахийтад 44 хьайба, «Ингушский» совхозе 69 бежан пачхаьлкхенга дехкад, 140 ший гIулакхашка дIадахийтад.

Дика латтац бахача нахагара дулх ийдара гIулакх. 1961 шера 1 май тIакхоачаш ах шера план 64 процент мара кхоачашъяьяц.

Республико дулх дохка ах шера йоагIа план 45 процент мара кхоачашъяьяц.

Соахкарчул дикагIа кийчъю шура. Колхозашеи совхозашеи 2510 тонн дукхагIа шура кийчъяьй, цхьабакъда, социалистически декхараш республико 24 процент мара кхоачашдаьдац. Къаьстта из доагIа уж декхараш 13 процент мара кхоачаш ца даьча Урус-Мартановскии 15 процент мара кхоачаш ца даьча Наурскии районашта.

Заготовительни организацеша дIаэца йоагIа продукци во я яхаш доаца бахьанаш доахаш моттигаш а нийслу. Масала, май бетта Грозненски головной дулха комбинато Грозненски района Ленина цIерахча колхозагара 64 бежан дIаэца ца тугаш юха цIа доаладир, Сунженски маслозаводо дIа ца ийца шура Беслановски молзаводага ехкар цу районерча колхозаша. Иштта хул тха, фуаш, кхыйола продукташ йохкаш а. Цу гIулакхашка къаьстта хьажа беза инспектораш.

Хьайбаех йоала продукташ йохкара план ханнахьа колхозашеи совхозашеи кхоачашъергйолаш дола гIулакхаш де деза продукташ ийеча пачхаьлкхен керттерча инспектораша, царга чурча гIулакхашта кIезигагIа доадайта, дохкийта деза хьайбаш, къаьстта дахка доахан, жа, шинараш. 1961 хьалхарча ах шера дулх дохка йоагIа план кертерча даькъе хьакхарчехи доаханахи кхоачашъелга вIаштIехьдаккха деза.

ХIара бежана 70 килограмми устагIана 10—15 килограмми дулх тIакхетаргдолаш дикача даьгIенашка доажаде деза колхозашеи совхозашеи шоай хьайбаш.

Бахача нахагара колхозашеи совхозашеи къона доахан ийделга вIаштIехьдаккха деза.

Боккха лоархIам ба продукташ ийеча а кийчъеча а районеи районий юкъарчеи инспекцеша беча балха юрта боахама продукташ кийчъяра пачхаьлкхен план кхоачашъеча.

Доклад йистеяьлча къамаьлаш дир.

— Дулх пачхаьлкхенга дохкара гIулакх во латт районе, дулх дохка ах шера йоагIа план кхоачашъяьяц, хIаьта май бетта дIадала дезача 700 центнер дулхах 380 центнер мара дIаденнадац, — аьлар Сунженски района керттерча инспектора нов. **Ясинецкаяс.**— Бакъда, дулх дохкара заданеш кхоачашъергья. Пачхаьлкхенна дIадала кийчдаь 80 совгIа бежани дукха хьакхарчи я. Колхозашца контрактаце договораш увттаяь яьннай.

Дукха баьца дараш кхеду района колхозаша. Грозне горовощторге дIа ца ийяр бахьан долаш уж эца нах лаха безаш хул. Лоалахарча Къилбаседа - ХIирий АССР-о дIайийеш хиларах ца довш кIалхара дувл уж.

— Дулх, тха, фуаш дохка ах шера план кхоачашъяьяц районо, — аьлар МагIалбика района керттерча инспектора нов. **Мамилова.** — Дукха хьайбаш а унах коа тIара оалхазараш а дайнад укх шера района совхозашка, къаьстта «Ингушскийи» «Октябра 40 шуи» яхача совхозашка а довш. Къаьстта уйла тIаяхийта еза республикера коа тIара оалхазараш доаду лазар дIадаккхара, аьлар Мамилова. Уж да района пачхаьлкхенга дулхи фуаши дохкара заданеш кхоачашъе йиш ца хулийта бахьанаш.

«Алханчуртский» совхозо хьайбашта дулх тIакхетийтара план 17 процент мара кхоачашъяьяц. № 4 йолча совхозо 150 эзар фуъи 40 тонн тхаи дохка а «Кавказ» яхача колхозо дулхи кIаи дохка а контрактаце договораш е тигац. Тхона кIа дохка задани яц, йоах цу колхозо, Соахкара а дукха кIа шийга доллашехь, укх шера шийга хьажкIаш дIае аьннача 60 гектара тIа кIа дийнад цо.

Чурча гIулакхашта эш яхаш дукха хьайбаш доаду «Кавказ» яхача колхозо. Шийна юххе дулхах марш бу пачхаьлкхен цех йоллашехь, ший цех хьа а йийла, ше баь марш бохк цо. Укх шера цу гIулакхашта лаьрхIа 57 бежани 419 хьакхеи йийнай.

Района совхозашкареи колхозашкареи а ца ийдеш, Сунженски районера баьца дараш ийду МагIалбикерча ОРС-а, из нийса никъ бац, юрта боахамашта зе хул цох. Шоай йолча торонех бизза пайда эце, шеко яц района юрта боахама продукташ кийчъе а уж пачхаьлкхенга йохка а йоагIа план кхоачаш а тIехкхоачаш а юларгхиларах.

— Хьайбаех йоала продукташ, къаьстта фуаш дохкара задани кхоачашъелга дика латтац района боахамашка, — аьлар Грозненски района керттерча инспектора нов. **Крутова.**— Районе фуаш гулдара даькъе керттера боахам болча Ермоловски коа тIара оалхазараш леладеча совхозе оалхазараш лазарах довр бахьан долаш да фуаш дохкара план кхоачашъе йиш ца хилар.

Тха районе къаьстта дукха дIадув баьца дараш, царца дуккха а дукхагIча даькъе Грозне баха нах Iалашбер из я. Бакъда, хьахинначул тIехьагIа, чудохка яьшкаш ца хилар бахьан долаш а шоай ханнахьа мах беча организацеша дIа ца кхухьаш а дукха дов уж. Хьа мадаьккхинге а кхай тIара мах беча организацеша уж дIахьоргдолаш гIулакх де деза. Масала, «Новый быт» совхоза 1,2 тонн бетта дуа хорсамаш дейр Грозне горовощторго ший ханнахьа дIа ца дахьарах. Района йоккхий торонаш я городе баха нах юрта боахама продукташца Iалашбе, уж йохка йоагIа планаш кхоачашъе, района а боахамий а кулгалхоша нах дикагIа оарцагIа баха беза цу гIулакха.

Совещане иштта къамаьлаш дир кхычар а.

Совещане къамаьл дир ССКП обкома секретара нов. **А. С. Трофимова.**

Кура культура

Узбекски ССР. Доккхий хьажкIий хьувкъамаш дахара мехка чемпион оал Ли Любовах — Ташкентски областа Верхне-Чирчикски района «Политотдел» яхача колхоза опытнохьокхама боахамерча хьажкIаш лелаерий бригадирах. ДIадахача шера хиш дехкаш хиннача 100 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара доакъарийна гIад а тIехьа яьха моша хьажкIаш 1850 центнер а 138 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара ялатийна лаьрхIа яьха хьажкIаш 63,3 центнер а хилар. Цхьан гектара тIара даьккхача доакъаро колхозага йиш хилийтар 307 центнер йоаккхаш шура яккха.

Кулгашца хьегаш дола къа даим кIезиглуш латт бригаде. ХIанз хьажкIий бIенаш тоадеча а канех баьккха дом тохача а хана мара кулгашца болх бе безац. ХьажкIаш кхеярга дIабода мах лохбу комплексни механизаце. ДIадахача шера цхьа центнер силос яккхарга дIабаха мах 21 кепиг бар. Цунга хьежжа лохбелар хьайбай продукташ яхарга дIабаха мах а. Центнер шура йоаккхаш 6 сом 20 кепиги хьакхий дулха центнер йоаккхаш 50 соми мара даханзар колхоза.

Колхозо даьха толамаш хоаста а даь, Н. С. Хрущева хьехам белар кхашкара хьажкIий хенаш малагIча тайпара нийсдича бакъахьа да хьажа опыташ яра.

Семилетка кхоалагIча шера керда мул баккха — хIара гектара тIара моша хьажкIаш а тIехьа 1900 центнер доакъар даккхеи 70 центнер ялатийна лаьрхIа хьажкIаш яхеи лаьрхIад Ли Любовай коммунистически къахьегама бригадо. Квадраташи бIенаши 80, 90, 100 сантиметр йолаш нийса деш, кхаь схемах дIайийнай хьажкIаш. Кхашкара хьажкIаш цхьатарра тIаьннай, кхокха — йиъ-йиъ лорд хийцай, мугIарашта юкъе хьалхара культиваци е йолаяьй. Хьалха дулла хий дилла кийча ба хиш дехкараш.

Областера парте райкомий секретараш, колхозий председателаш, Iилмахой, юрта боахама специалисташ тIа а болаш, апрель бетта семинар хилар колхозе. ЧIоаггIа уйла тIаяхийта ладийгIар цар «кхай аьла» хьувкъаяра опыта хьакъехьа нов. Ли йийшача лекцега.

Сурта тIа: Ли Любовь шоай балха гIулакхаш дIадовзийташ йоалл бригада къахьегама гIулакхий хьакъехьа Iилма-популярни фильм доаккхаш волча Ташкенстки киностуде оператора Турсунов Арифа.

Р. ШАМСУТДИНОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Цхьан районера дика гIулакхаш

Дика тIаьннай „кхай аьла"

Наурски района «Ленина» цIерахча колхозо 2300 гектар хьажкIаш дIайийнай дикагIа долча лаьтта. Царех 950 гектар ялатийна лаьрхIаи вожаш силосаи мошача доакъарийнеи йийнай.

Звеньевойшеи хьажкIаш лелаеча звеной берригача членашеи кружокашка дика Iомадир хьажкIаш дIаелехьа а дIайийначул тIехьагIа а лаьтта мишта тоаде деза. Зябь аьхача, дика тоадаьча лаьтта дIайийнай ерригa хьажкIаш. Уж дIаелехьа оахам тIа шозза дискаш токхайир, шозза макха баьккхар, цул тIехьагIа катокашца тоIа а деш, шаьрдир. Иштта тоадаьча лаьтта тракторех йоахкаеча кердагIа йолча сеялкашца хьажкIаш нийса дIаерах дика тIаьннай уж.

Оахама йIовхал дикагIа чуйолийтар а юкъе тIоадал соцаяр а духьа хьажкIаш дIайийна дукха ха ялалехьа макхаш даьхар.

ХIанз хьажкIаш лелаю звенош шоай ерригача участкашка урагIа а пхорагIа а культиваци еш я. ХIаьта, массанахьа а хьажкIаш дика тIаьннача хана, дерригача лаьтта культиваци еш латт. Ялатийна лаьрхIа дIайийнача хьажкIашта урагIеи пхорагIеи шозза яь а яьннай из.

Говзача полевода коммуниста нов. Кердикаева кулгалдеча комплексни бригадо дика Iунал ду хьажкIашта. Цу бригадерча опытни механизатора нов. Гашина макхаш доах. Цо, цкъадале, кхаш оасарах цIен а ду, шозлагIа-дале, цамца а доах. Ший дийнахьара нормаш 180—185 процент кхоачашъю нов. Гашина.

Доккхий къахьегама толамаш доах цхьоалагIча комплексни бригадерча механизатора В. Горскеи йиъалгIча комплексни бригадерча механизатора И. Солнышкинеи. Шоай дийнахьара нормаш 150 а кхы совгIа а процент кхоачаш а еш дика къа а хьийга урагIеи пхорагIеи шозза культиваци яь баьннаб уж.

Дукха доакъош долаш болча барт тайнача цу боахама ерригача коллектива дагалаттар ца — пачхаьлкхенга ялат дукхагIа дохкилга, хьайбашта доакъар дукхатIа кийчделга, Iаьхенна дулх, шура, кхыйола хьайбай продукташ дукхагIа лулга хьамсарча Коммунистически парте XXII-ча съезда дикача къахьегама совгIатаца накъа гIолга.

Б. БАШИРОВ.

Яхье хьалха латт

ССКП XXII-ча съезда боагIача тайпара накъа бахар духьа шерра социалистически яхь а йоаржаяь, балха тIа доккхий толамаш доахаш ба Наурски районера дукха къахьегамхой.

Черногаев яхача юрта улла Ленина цIерахча колхоза шурий-товарни ферма районе хьалхарча моттиге латт шура яккхара а къона хьайбаш ца долийташ хьалкхедара а гIулакха. Шоай декхараш дика кхоачашду укхазарча дуккхача дояркаша. Масала, ше леладеча доахах хIара Iаттагара шера 3500 килограмм шура яккха аьнна тIайийцача декхарех Андреева Клавдияс укх шера биъ бетта яьккхай хIара Iаттагара 1250 килограмм шура. Цул дукха тIехьа йисац Шелельо Мария а. Шера дола декхар хIара Iаттагара 3000 килограмм шура яккха долча цо укх биъ бетта 1000 совгIа килограмм шура яьккхай хIара Iаттагара. ХIанз кхы а дукхагIа йоах цо шура.

Районерча комсаш лелаеча совхозашка балхаш сеца цхьа юкъ яьнначул тIехьагIа, юха а шерра дIадоладеннад уж комсий бешамашка. Къаьстта дика лел уж балхаш нов. Савчук директор волча «Комсомольский» яхача къонача совхозе. Комсий хьувкъам лакхбар духьа къовсам лоттабеча боахама коллективо хIанз мугIарашта юкъера лаьтта цамца доах, гаьнашта молхаш етт, кхыдола балхаш ду.

Къаьстта дика лел болх агроном нов. Толокольникова управляющи йолча цхьоалагIча отделене. Укхаза хIанзале а кулгашца оасар даьд сом луш йола гаьнаш ягIача 620 гектара тIа. Шоай дийнахьа йола нормаш дуккха тIехкхоачаш а еш, балха овсарле лакха йолаш къахьег дуккхача болхлоша. Масала, новкъосташа Кудаевас, Гизиева, Косумова, Круглова, кхычар 200 процентага кхаччалца кхоачашъю шоай дийнахьара нормаш. Дика болх бу трактористаша новкъосташа Чибисова, Казачкова, коммуниста Варнавске.

Р. БОГДАНОВ.

Керда хьабаьнна боалаш. И. Плиева фотоэтюд.

СОМАШИ БАЬЦА ДААРАШИ ХЬАЭЦА КИЙЧБЕННАБ

Коммунистически парте цахаддаш еча йоакхонца вай мехкарча къахьегамхой вахар ди тIехьа тоалуча хана бехктокхаме декхараш хьалхашка латт кхачан промышленноста болхлошта. Чам болаш а, дукхатIа а, иштта ассортименташ совйоахаш а бахача наха дараш кийчдара тIахьех уж хьамсарча парте.

Цунца дувзаденна, ший болх дикка тоабе лаьрхIад Грозненски консервни комбината коллективо. ДIадахача шерарчул 200 эзар сома продукци дукхагIа арахеца шийна хьалхашка декхар оттадаьд цо.

Парте XXII-ча съезда сийна социалистически яхь а йоаржаяь, чIоагIа къахьегаш ба комбината болхлой. Производства цхьайолча процессашта механизаци яьй, хIаьта Iажаш цIенбе, хIамаш теда керда машинаш оттаяьй цехашка.

Комбината цехий коллективаша социалистически яхь йоаржаяьяр шоай е еза ремонт а иштта кхыдола балхаш а махулла хьалхагIа йистедахара. ХIаьта, уж балхаш кхоачащдеш доккхий толамаш а даьхар цар. Масала, ерригача оборудованена, инвентара ремонт а яь, басараш хьакха, сомаши баьца дараши хьа а ийца болх дIаболабе мара ца безаш кийчбеннаб Клавдия Васильевна Лещенко керте латтача цеха болхлой.

Иштта дика къахьегаш хьабоагIа лакопечатни цеха А. Морозовас кулгалдеча коммунистически къахьегама бригада членаш а. Цар шоашта хьалхашка декхараш оттадаьд: производства план 110 процент кхоачашъе, арахецача продукце дикал лакха а йолаш, 4 эзар килограммага дIакхоачаш лаки скипидари кходе, хIаьта рационализаторски предложенеш балха юкъейоалаярца массехк эзар сом производствана пайда бала.

Шо-шоай участкашка доккхий толамаш доахаш я аьшка банкаш еча цеха Татун Хачатуровна Маркарьянци Нина Дмитриевна Зотоваи керте латта бригадаш. Майна хьалхарча вахте а этта 4 бетта план ханал 20 ди хьалха кхоачашийр цар.

Коммунистически къахьегама ударник йола Т. Колонова ший балха норма массаза а 120—130 процент кхоачашъеш хьайоагIа. Ше дика болх баь ца Iеш ший балха говзал къонача болхлошта дIайовзийт цо. Масала, Таиса Васильевнайца Iомабенна ба Пасмурноваи Мидаеваи. Коммунистически къахьегама ударник яха цIи яккхара хIанз къовсам лоаттабеш ба уж.

Бригада беррига членаш тайп-тайпара заведенешка деша багIа: В. И. Берешпалов мехкдаьтта техникуме, А. И. Мандрикина сайрийна дешача школе, А. И. Прозорова унахцIенон институте, иштта кхыбараш а.

Сомаши баьца дараши хьаэца кхоачам хиллал яьшкаш ца хилар бахьан долаш дIадахача шера болх дика дIабахьа вIаштIехьдоацаш денош хилар.

Уж кхоачамбоацараш ца хилийтара чIоагIа къахьийгад М. Матвиенко керте латтача цеха коллективо: 25 эзар яьшкана ремонт яьй, 10 эзар керда хьаяьй, хIаьта кхы тIа эшаргьяраштa а 15-ча июне ремонт яь яха дош деннад.

Цеха коллективана юкъе белгалбаьнна дика къахьегаш ба плотникаш Х. Тимуркаев, А. Абдулкаримов, М. Акопян, хIаьта тайп-тайпара балхаш дераш А. Сальникова, М. Ларионова. ХIара денна йола шоай балха нормаш 115—120 процент кхоачашъю цар.

М. ТУМГОЕВ.

ХЬАЛХАРА СОМАШ

Дукха сомий бешамаш я Ачхой-Мартановски района «Лермонтовский» совхоза йиълагIча отделене. 20 гектара тIа я гIамгIаш, 16 гектара тIа — Iажаш, 13 гектара тIа — гуржий боалаш. Зайнутдинов Iаддал-Халим звеньевой волча звеной членаша сомаш дикагIа хьувкъийтара чIоагIа новкъостал даьд.

Гаьнашта юкъера лаьтта оахаш хьинаре къахьийгар Дадаев Шахида. Массанахьара лаьтта дика аьхад, цамца даьккхад, хий дийттад. Из болх беш дика къахьийгад Товбулатова Совдата, Алиева Тамарас, Идрисов Ахьмада, Ибрагимова Усумас, иштта кхыбараша а.

Сомий бешамашка цар хьийга къа дейнадац. Кхаьча цIийбенна латт гуржий боалаш. Уж хьабоахаш боахк хIанз. Вай республикерча къахьегамхошта дIабохьийтаргба цар уж.

— Тахан 400 килограмм боалаш гулбаьб оаха, — йоах звеньевойс Зайнутдинова, — хIаьта хIара денна дукхагIа гулбергба. ХIара гектара тIара 40 центнер сомаш гулбергба, аьнна тIайийца декхараш толамца кхоачашдергда оаха.

В. АКОПЯН.

28.000 кIориг хьалкхеергья

Цхьа барт болаш къахьегаш я Надтеречни района «Надтеречный» совхоза коа тIара оалхазараш леладеча ферма коллектив. 10.000 кIориг хьалкхееш я кхо йоI.

Хала да зIамигача кIоригашта гIулакх де. Цхьабакъда, из болх дика дIахьу цу мехкараша.

Октябрь бетта хургйолча ССКП XXII-ча съезда доккхий толамаш доахаш накъа яха лерхI птичница Эльмурзаева Марема. ХIанз цо лелаеш 3220 кIориг я.

Укх аьхки хьалкхе а яь, йоккхагIа йолча групше 28.000 кIориг дIаяла лерхI аз, — йоах Марема, айса денна дош толамца кхоачашдергда аз.

Из декхар цо толамца кхоачашдергдолга дика бIаргагу кIоригашта цо деча гIулакхага хьежача.

КIоригашта тел цо хьажкIий иншк, люцерна, хьонк. Нийлгашка — кагдаь дийна лергаш, тIехкий хьоар, мел.

КIоригашта тоъал чакхъяьккха шура, кIолд тел. Мел эш чкъаьран даьтта а тел.

Балхах мукъа йола ха дика дIаяхьара мел эшар даьд отделене кулгалхоша. Цеча уголоке художественни литература, брошюраш, книжкаш да, хIаьта коа тIарча оалхазарашта гIулакх мишта де деза дувцаш книжкаш да, радиола я. Мукъача хана радиога ладувгI.

Р. МУРТАЕВ,
ВЛКСМ Надтеречни РК
секретарь.

ШИН ШЕРА ЦКЪА МАРА РЕМОНТ ЕРГЬЯЦ

Цкъа ремонт йича шин шера болх бергболаш комбайн тоае дош деннад Сунженски района Ленина цIерахча колхоза механизатора Ажигов Ювсапа.

ХIара шера комбайнашта ремонт еш дукха рузкъа а ха а дIайода, бакъда ремонт чIоаггIа хьожаш, хIара оатхал тохкаш, дика йича, комбайнаца болх беча хана из лорайича, шин шера цкъа мара ремонт е езаргьяц комбайна, йоах опыт йолча механизатора. Трактористеи комбайнереи вIаши барт а болаш, бе беза кхай тIа болх. Ораши довкъаши долча, шаьра доацача вай лаьтташка къаьстта боккхача лоархIаме да машинаш лораеш лелаяр.

Укх шера Ажигова ремонт ю «С-6» яхача комбайна. Ше ремонт е комбайн хьаэцаш, комбайна хIара оатхалга хьожаш, ремонт е езар малагIа я къоастаеш, чакхваьлар из. Ремонт яра шийна эшар механикагара, бригадирагара хьадех механизатора, тIехьагIа дагабоалам хургбоацаш дика тоаю комбайна хIара оатхал.

Ше дер кIорда ца деш, сатем болаш ду.

— Укх шера аз ялат чуэцаргда болх беча хана цкъа комбайн ремонта саца ца езаш, цул совгIа тIадоагIача шера кхы тоае а ца езаш болх бергба аз, йоах Ажигова, хIаьта хьатIадоагIача шера ремонт е езача хана кхыдола балхаш дергда.

Аз Ленина цIерахча колхозе укх шера эггара хьалха бу болх, сона довзац колхоза лаьтташ, цхьабакъда, кхыча комбайнерел чехкагIеи дукхагIеи ялат чу-м эцаргда. Чуэца ялат Iоухийташ доа а дергдац, комбайн сецаеш ха а йоаергьяц.

Цацах чакхдала ца а кхувш кагашца цхьана фийгаш аракхувсаш моттигаш нийслу. Из ца хилийта фийгаш чудолча моттиге доалла улг хьалъайдаьд аз, цо тIехдалийтац фийгаш. Из къаьстта боккха лоархIам болаш да босенаш йолча лаьттара ялат оардача хана.

Ший болх дукха безаш, ремонт еш а ялат чуэцаш а цIена болх беча опыт йолча механизаторагара Ажигов Ювсапагара хьокхам эца мегаргба кхыча механизатораша.

Г. МАКАРТЫЧЕВ.

ДИКА ЛЕЛ КОЛХОЗА ГIУЛАКХАШ

Май беттарча догIайл тIехьагIа дIайха денош доагIа, цхьабакъда, ГIалгIашкахьарча лоаман районашка яц укх шера сов хьалха ена, Тиркал дехьеи Шин-аргIа юкъеи эттар санна йола чIоагIа йIовхал. Са мукъа доаккхаш шийла фо латт укхаза массаза а.

Босешка, сийна гIа а теха, латт хьунаш, сомах бизза багIа хьун Iажаши кхораши. Довкъашта юкъерча шаьрача аренашка дегIа ухаш латт сийна баьцаши дIайийна хIамаши, дикка лакх а енна, кастта зиза доаккхаргдолаш я хьалха кхача коартолаш.

ЧIоаггIа политически къахьегамеи хьинар айденна къахьегаш ба укх деношка Орджоникидзе цIерахча юртбоахама артела колхозхой. ХIанз а шу юкъе кхаьча деце а, колхозхоша хьийгача къих даьнна беркат гуш да. Дикача даьгIенашка дажаш лелача тоаденнача жевои доаханеи тешал ду колхоза хьайбаш леладераша доахача толамашта. Дика къахьийгад колхоза жа леладераша. Цкъара жа лергача гучадаьннад, хIара устагIанна тIера колхозо планал совгIа 700 грамм тха доаккхаргхилар.

Жа леладеча ферма заведующе Оздоев Махьмада колхоза бухгалтере ше хьачуеннача сводка тIа хоам бу, хIара 100 жийно 116 унахцIена Iаьхар баь хиларах.

Из каратIдаьннад, хьайбашта дика Iунал дарах а уж дика кхабарах а.

Колхоза шурий-товарни ферма заведующи волча 65 шу даьннача воккхача саго Далаков Сатабе дикагIа волча бежа Iуца Далаков Ахьмадацеи доярккашцеи дага а ваьнна, шоашта хьалхашка декхар оттадаьд: дулхи шуреи дIаялара йола план парте XXII-гIа съезд хьаелла ди тIакхачалехьа кхоачашъе, аьнна. Шоай дош сийленца кхоачашду хьайбаш леладераша. Биъ бетта йола пачхаьлкхенга дулхи шуреи дохкара план 130 процент кхоачашъяьй цар.

Май бетта йоахаш йола шура хIара денна тIаетталу. Шура яккхара эггара хьалха латт доярккаш Хачероева Совдат, Далакова Хьава, цхьабакъда, царел тIехьа ца йиса гIерташ яхье яьнна я дIаихача шерашка лоаман районашка хьалха латтача доярккаех хинна Хамхоева Лемка. ЦагIара гIулакхаш бахьан долаш балха тIара яьнна цхьа юкъ яьккхай Лемкас, цхьабакъда, ССКП ЦК январски Пленумо тIахьехамаш даьчул тIехьагIа ферме балха юха а ена, цIи хеза йолча доярккал Барахоева Лемкайл тIехьа ца йиса гIерташ ший деррига хьинар оарцагIдаьккха къахьегаш я из хIанз.

ДикагIа бола колхоза трактористаш Гайдаров Хьамзат, Билаев Дауд, Кастоев Ахьмад, бригадир Гандаров Ахьмад, массайола хIама дIайийна а баьнна, царна сихагIа культиваци а обработка а е гIерташ ба, соахка а санна хьажкIаш, гидуарташ, коартолаш дика хьувкъаяр духьа. 100 гектара тIа дIайийна хьажкIаш дика хьувкъаргхилара белгало я дика обработка яьча кхай тIа квадраташ нийса хилар а хьажкIаш цхьатарра тIаьнна хилар а.

Колхоза сомий бешамаш йоккхий яц, 17 гектар мара, цхьабакъда, семилетка чакхъялалехьа 100 гектарага кхоачаеш шеръе лаьрхIад уж. Май беттехье а сомий бешамашта хьахоадаяь 80 гектар хулаш керда участок я, хIаьта царех 5 гектара тIа бIаьстан юхье дIабегIаб гурахьа кхача Iажаш, гурахьа кхы а 5 гектара тIа дIабогIаргболаш а ба.

30 нана хьакха ийцай колхозо. Цу сихагIа онда доалаш долча хьайбай чотах хьайбай боахам шербе лаьрхIад цига. ДIадахача шера 80 эзар сом совгIа пайда баьннаб колхоза хьакхарчех, хIаьта колхоза правленеи бухгалтереи даьча лоархIамех укх шера 200 эзар сомага кхоачаш пайда а лургба цар.

Колхоза председателa Оздоев Ислама хьалхленца дуккха кхы тайпа балхаш а даьд колхозе. 1960 шерре а денз электричество чуйиллай юртеи колхоза гIишлошкеи, хьалъяьй колхоза хьу чакхйоаха завод. Колхозхой къахьегама денах луш бола мах укх шера 60 процент лакхагIа хургба.

Цхьабакъда, колхоза толамаш кхы а докхагIа хургдар, нагахьа санна республика юрта боахама министерства а «Сельхозтехника» конторо а колхоза башхалонаши цунна эшараши теркал доре.

Колхоза поризводствана новкъарле ю наькъаш ца хиларо. Керда наькъаш дахка деза хьу тедача, даьгIенашка, цонашка тIаводача. Шоай низаца уж наькъаш дахка могаргдар колхозхошта, нагахьа санна шоашта эша техника царга яларе. ХIанз къаьстта чIоагIа эшаш я грейдер, бульдозер, жагIа тIакхахьа цаI е шиъ самосвал. Новкъостал данза даргдац колхоза.

Диззача вахарца ях колхоз, дукха нах хул клубе сайренашка, дукха нах ух колхоза правленена 150 метр мара гаьна йоацача Серго Орджоникидзе цIерахча музее. Дог гIоздоал сийлахь-воккхача революционера Серго Орджоникидзена а сийрда кхоане бахьан долаш къовсам лоаттабаьча гIалгIай къахьегамхошта а дага лаьттар кхоачашхилар бIаргадайча.

Н. ПАВЛОВ.

Доазол дехьара

„ВIашагIкхетаргхилара хьакъехьа хиннача хоамо дог гIоздаьккхад берригача машара доттагIий“

НЬЮ-ЙОРК, 21 май. (ТАСС). СССР Министрий Совета Председатель Н. С. Хрущеви США президент Дж. Кеннедии вIашагIкхетаргхилар американски общественносто хьалхагIа а санна шуй кертера уйла тIайохийташ да. Цу вIашагIкхетара хетаяь дунен тIарча тайп-тайпарча мехкашкара дукха статьяш, комментареш, корреспонденцеш кепа етт дерригача нью-йоркски газеташа.

Масала, «Нью-Йорк таймс» яхача газето кепа техад Вене вIашагIкхетаргхилара хьакъехьа хинна кхаъ дунен общественносто мишта лоархI дувцаш бола тайп-тайпарча мехкий столицашкарча шоай корреспонденташа даь хоамаш.

Американски кепайоазоно дукха дувц вIашагIкхийттача хана хургдолча къамаьлий хьакъехьа шийна хеташ дола тайп-тайпара хIамаш. Цу тIа а, комментарешка къаьстта белгалдоах, вIашагIкхетар «официальни а хургдац паччахьалкхенашта керте латтараша шоайла бовзар духьа мара хулаш а дац, яхаш. ХIаьта а, «Нью-Йорк таймс» яхача газето, «ВIашдухьал этта Вене вIашагIкхетар» аьнна корта болаш язъяьча шуй редакционни статья тIа йоах, вIашагIкхийттача хана «тешшаме машар хулийтаргбола гIулакх» лаха хьажа деза.

«Президент Кеннедии премьер Хрущеви июнь бетта юххье Вене вIашагIкхетарах паччахьалкхенашта керте латтараштa юкъе хургйолча переговорий цхьа дакъа хила тарлу», — йоах шуй аргIанна АП агентства вашингтонски обозревателa Джон Хайтауэра.

«Кеннедена хетачох керттерадар да, — йоах цо дIахо, — хетаргахьа, паччахьалкхенашта керте латтараша коммунистически блока лидерца еш йола переговораш хьашт хиларах а Малхбоаленней Малхбузенней юкъерча гIулакхашкара кхохкам кIаьдбара цар новкъостал дергхиларах а дог тийша хилар».

Дуккхача кхыча обозревателаша санна, Хайтауэра а дIахо йоах, США-рча официальни болча наха «белгалду, Хрущевца хургйола беседа Кеннеде, переговораш санна а ца лоархIаш, советско-американски гIулакхий а царца дувзаденна долча дешай а хьакъехьа бокъонца конфиденциальни а официальни доаца а дагабовлар лоархIаш хилар».

США кепайоазоно къайлахьац мехкара цхьадола гIозараш Советски Союзаи ВIашагIкхийттача Штаташтеи керте латтараш Вене вIашагIкхетара духьала хилар.

«Кеннедии Хрущеви вIашагIкхетара духьал хиннараша дувц, — яхаш язду Уильям Рандольф Херст-зIамагIчо «Нью-Йорк Джорнэл-Америкэн» яхача газета тIа, — цхьаккха тайпа а гIойле яргйола переговораш яра яь кийчо ца хилар». Цхьабакъда, кхыметтел Херста а къайлахьац СССР-аи США-неи юкъера гIулакхаш «цу вIашагIкхетаро кIаьддерг-хиларга дог даха йиш йолаш дуне хилар».

Кхы а къаьгагIа дувц из Хайтауэра. Американски «правительстверча официальни наха» хетачох, йоах цо, «из тайпа вIашагIкхетталар массазара дараш санна а пайдана а лархIа деза, кхыметтел царех доккхий дика хIамаш ца хуле а».

Сенате демократий лидер волча сенатора Майк Мэнсфилда а хет цу тайппара Н. С. Хрущеваи Дж. Кеннеденеи шоашта шиннена юкъе бувзамаш хиларо къовсам тIа дола дешаш дIахо метта доаладе торо хулийтаргья аьнна. «ТIехьагIа вIаши барт ца кхеташ дола дешаш.., эшшача тайпара а сийленца а метта доаладара йола лард хургья цу вIашагIкхетарах» — йоах цо.

Н. С. Хрущеви Дж. Кеннедии вIашагIкхетаргхилар мугIарегIарча американцашта мишта хет дика хьахьекхар Нью-Йоркерча «Фрейхейт» яхача прогрессивни газето. «ХIанз, цаI шоллагIчоа тIехьа дунен халкъашта юкъера кризисаш адамашта тIаувттача хана, — язду цо, — Хрущеви Кеннедии вIашагIкхетаргхиларах бола хоам дега гIоз я аьнна хеталу. Дунен тIа эггара йоккхагIа а эггара низ болашагIа а йолча шин державана керте латтараштa юкъе переговораш ца хилча яргIоацача кхаьчад, хIаьта шеко яц, Хрущеви Кеннедии вIашагIкхетаро берригa машара доттагIий гIадбугаргхиларах.

Вай цIаккха а бицбалийта йиш яц, массане юкъара машар Iалашбуларг-бац США-неи СССР-аи юкъе чIоагIа барт-цхьоагIо а цIена доттагIал а ца хилча, яьхача Франклина Целано Рузвельта лелабаь бокъонца нийсаникъ».

Советски журналисташ Д. Кеннеди волча

ВАШИНГТОН, 23 май. ТАСС-а корреспонденташа В. Вашедченкоси М. Сагателянеи хоам бу:

Американски столице йола советски журналистий делегаци селхан Iурра КIайча цIагIа хилар. Цунга хьожаш лелача хана США президентах Д. Кеннедех кхийтар советски журналисташ. Советски журналисташца къамаьл деча хана США президента аьлар, Америке шо даьхна дика хет сона, хIана аьлча Советски Союзаца дикача доттагIлен гIулакхаш оттаде безам ба са, цун халкъий сий ду ше, аьнна.

Д. Кеннеде дIахо аьлар, дикага дог доахаш сатувсаш ва со Хрущевца Вене вIашагIкхетарга. Цу вIашагIкхетарах тийша хургда аьнна хет сона, аьлар президента, сонеи Советски правительствана керте латтачуннеи юкъера гIулакхаш дикагIа кхетаделга меттел, вай мехкашта юкъера гIулакхаш дикагIа кхетаделга а.

ТкъоалагIа бIаьшере, аьлар дIахо Кеннеде,— чIоагIа хала ха я. Дукха хIамаш лайнад вай. ХIаьта цудухьа дукхагIа а, хиланза даргдац йоккхийча державай кулгалхошта юкъера бувзамаш а цар халкъашта юкъера бувзамаш а.

Цу даькъе, аьлар юххера а Кеннеде, кхы а дукха хIамаш де деза.

Советски журналистий делегацена керте латтача Б. С. Буркова баркал аьлар президента цига вIашагIкхетарах а къамаьл дарах а, хIаьта США-неи СССР-аи юкъера гIулакхаш вIаши дIа-юха дика кхетадеш хургхиларах ше дог тийша волга а аьлар.

Нидерландий Компарте XX-гIа съезд йистеяьннай

АМСТЕРДАМ, 23 май. (ТАСС). Селхан укхаза ший болх баь яьннай Нидерландий Коммунистически парте XX-гIа съезд.

Съездо КПН ЦК хержай, цул совгIа ЦК-а члений виъ кандидат хержав. Массавар раьза а волаш КПН ЦК-а генеральни секретаралла юхахержав Пауль де Гроот.

Отчетни хана Нидерландий Коммунистически парте Центральни Комитета баь болх могабеш резолюци тIаийцай съездо. Резолюце тIа белгалдоаккх, Голланде къахьегамхой вахгра хьал тоадара тIехьа, тIагIертача монополистически капитала духьал, хIаьта иштта мехка дIахо а милитаризаци яраи США, Малхбузерча Германе, царца айхха ювзаеннача голландски монополей хьаштий духьа тIема расходаш лакхъяраи тIаерзаяь йола голландски правительства политикана духьал парте дIахо йодача хана а къовсам лоаттабе безаш хилар.

Малхбузерча Ириана хьакъехьа голландски правительства лелаеча колонизаторски политикана духьал къовсам лоаттабе голландски халкъ тIахьехаш дола кхайкрал тIаийцар съездо. Нидерландий Компарте дIадийхар Малхбузерча Ирианера голландски эскар Iалаьмате чехка арадаккхар, голландско-индонезийски переговораш елга, Малхбузерча Ириана тIара суверенитет, дувцилга йоацаш, Индонезе Республикага дIалулга.

Юххера дош оалаш къамаьл дир КПН ЦК-а генеральни секретара Пауль де Гроота, цо белгалдаьккхар укх тIеххьарча шерашка парте баьча балха итогаш яьча съезда боккха лоархIам хилар.

Фидель Кастро заявлени

ГАВАНА, 23 май. (ТАСС). Селхан Куба премьер-министра Фидель Кастро Пренса Латина агентствага аьннад, Куба революционни правительство кийча я тIем тIа кара боалабаь нах хувцаш ВIашагIкхийттача Штаташца переговораш е, цул совгIа ВIашагIкхийттача Штаташа Кубана луш йола 500 трактор е бульдозер наемни интервенташа Кубана даьча зена дIалархIа а еза. Цхьабакъда, аьлар Фидель Кастрос, правительства шуй решени дIайоаккхаргья, нагахь санна ВIашагIкхийтта Штаташ дIахо а Куба машар безеи дикадар хилар ловши йола позици телхае гIерташ хуле.

Гучадаьнначох, ВIашагIкхийттача Штаташка дика тIаийцар Куба правительства предложени. Бакъда, американски пропаганда йоах, ВIашагIкхийттача штаташа из гIулакх ду «цIенача гуманни уйланца». Госдепартамента официальни заявлене тIа йоах, Куба правительства предложени «нах тракторашца хувцар да».

Революционни правительства позици телхаеш дола уж тайпа хабараш гучадоах Фидель Кастрос. Фидель Кастрос йоах, наемни интервенташ вIашагIтехача, царна ахча тийннача, уж герзаца кийчбаь, Кубана тIабаьхкийтача, царна хьалхле лелаяьча, цу операцена юкъе шоаш дакъа лоацаш хилара дунен общественноста хьалхашка мукIарло даьча ВIашагIкхийттача Штатий бокъо яц шоаш гуманни гIулакхашта тIехьа я ала.

Кастрос дIахо йоах, нагахьа санна ВIашагIкхийттача Штатий компенсацена меттел тIем тIа карабоалабаь нах вIаши хувца безам бале Куба правительство «кийча я тIем тIа каравоалаваъ эзари ши бIаьи интервент иштта болча политически гIулакххех лийца, пхе шерал кIезигагIа йоацаш ха техача пуэрториканцашца, нукаратуанцашца, гватемальцашца, американцашца, испански антифашисташца хувца».

«Американски империализмана дагадохийта доагIа цун» кортамукъарча дунен тIа «къам шуй лоIаме хилара, машара, кортамукъалена, демократена тIехьа къовсам лоаттабаь итташ эзараш нах, бокъонца бола патриоташ — маIа нах, кхалнах политически гIулакххех лийца набахтенашка боахкаш хилар»,— йоах Кастрос. Кеннедена хала хургдацар шуй союзникаш болча цу мехкашта доалдерашца уж политически гIулакххех лийца боахкараш мукъабоахилга дувца, аьлар юххера а Кастрос. «Из хургдар ВIашагIкхийттача Штатий правительства деш дола гуманни гIулакх,— йоах Фидель Кастрос.— Из дойя, Куба кийча я материальни компенсаци дIаяккха».

Целинни крае хьалха латтача совхозе

КАЗАХСКИ ССР. «Свободный» яха Есильски районера совхоз Целинноградски областе хьалха латтача боахамех цаI я. Деррига а 7 шу мара даьннадац из вIашагIъелла, хIаьта укхаза хIанзале а хьалдаьд 200 гаргга чуе цIа, дика клуб, библиотека, столови, берий беши ясleши, бераш ду отделени а йолаш больница, школа.

СУРТА ТIА: «Свободный» яхача совхоза берий яслешка. Няня А. Сергач эггара зIамагIа болча целинникашца.

Б. Клипиницера сурт. ТАСС фотохроника.

Хьинаре дакъа лоац кагирхоша

Хьинаре дакъа лоац «Красный молот» завода комсомольцашеи кагирхошеи къахьегама юкъе. Болх дика барца белгалбаьнна ба комсомольцаш: шоллагIча цеха фрезеровщик Гичаев Султан, пхийттлагIча цеха котельщик Бовзенко Егор, бархIлагIча цеха болхло Гайтукаев Кюри, цхьоалагIча цеха обрубщик Келоев Бахьауддин, кхыбараш а. Царех хIаране 130—140 процент кхоачашъю шоай балха нормаш, цул совгIа хIанз цар болх бу кхоалагIча квартала чотах.

Комсомольцашеи кагирхошеи дика дакъа лоац балха юкъе рационализаторски предложенеш кхухьача а. 3200 сом пайда луш йола предложенеш производствана юкъейоалаяьй цар.

«ДикагIа вола токарь, слесарь, котельщик, обрубщик» яха цIи яккха шерра яхь йоаржаяьй завода комсомольцаша. ХIара бетта цар яхьа итогаш а йийя, дикагIа болча болхлошта из цIи лу завода комсомольски комитето.

Дукха ха йоаццаш из сий дола цIи яьккхай крановщица Исаева Динас, пхьара Карпов Владимира, формовщика Гуссейнов Iаддал-СаIида, кхыбараша а.

Цхьа дезал санна барт тайна къахьегаш ба заводера комсомольцаш-кагирхой: эрсе Исаев Павел, нохчо Келоев Бахьауддин, гIалгIа Цуров Султан, аварец Гуссейнов Iаддал-СаIид, хIире Габараев Георгий, кхы дукхабараш а.

Московски предприятей къонача болхлоша парте XXII-ча съезда хIаране къахьегама совгIат дала дIайолаяь яхь чIоагIа хьаллаьцар «Красный молот» завода комсомольцашеи кагирхошеи. Къаьстта дика дIадоладаьд из гIулакх Гучиев Султан комсорг волча шоллагIчеи Володин Юрий комсорг волча ялхайттлагIчеи цехашка. Къонача болхлоша дош деннад шера йоагIа план съезд хьаелла ди тIакхоачаш кхоачашъяь яккха.

Съезда дика накъа яха кийчлуш я чон лоаладу цех. Апрель бетта план 109 процент кхоачашъяьй, къахьегама овсарле 12 процент лакхъяьй. «ДикагIа вола болхло» яха цIи яккха къаьстта дика болх беш ба къона болхлой нн. Луничкин, Кавтун, Рубанова, Галаванова, кхыбараш а. Коммунистически къахьегама ударник яха цIи яккха къовсам лоаттабу цар. Иштта дика болх бу хIара кхоалагIа болхло коммунистически ударник волча инструментальни цехо а.

Завода комсомольцашеи кагирхошеи шефал ду Грозненски района Староюртовски совхоза. Машинаш тоаеча эша оатхалаш кийчйир, ферме доакъар вагонеткашца тIакхухьаргдолаш никъ билла лаьрхIад. Совхоза библиотекана кхо бIаь художественни книжка деннад, совхоза болхлошта фермашка, кхашка концерташ увттадаьд.

Шеко яц «Красный молот» яхача завода комсомольцаши кагирхойи дукха езача Коммунистически парте XXII-ча съезда доккхий къахьегама совгIаташ а ийца, сийленца накъа гIоргхиларах.

М. ЦУРОВ.

ТЕАТР

„Iайшет“

Укх деношка Наьсаренча гIалгIай халкъа театро Грозне Нурадилов Ханпаши цIерахча Нохч-ГIалгIай драматически театре оттайир Юсупов Iумара язъяь «Iайшет» яха пьеса (режиссер—Боков Ахьмад, художник—Абиев ТIахIир).

...Зал йизза нах ба гулбенна. Сцена тIара занавес хьаеллалу, дIайов зала чура лампаш. Зрителашта хьалхашка отт ткъаьиттлагIча шерашка хиннача гIалгIай юрта сурт.

Эггара хьалха гучавоал юртарча тика чу латта СаIадал (роль ловзаю Абадиев Урусхана—культура райотдела заведующи). Дикка ха яха саг ва из. Из дIакъайлаваьлча хий да хи тIа яха араяьнна пхьарсах кIудал а уллаш йоагIа пьеса керттера турпал Iайшет (роль ловзаю Султыгова Раяс — библиотекарь). Iайшет даи нанеи а денна йисачул тIехьагIа даь вошас СонтаIалас (роль ловзаю хьехархочо Гайтукиев Хьусена) хьалкхеяьй. Бакъда, дог гIоздаргдолаш Iайшета дика хетар даь вац из СонтаIал а е цун сесаг Новпараз а (роль ловзаю Далгиева Чабиха — СОКП райкома библиотека болхло). Лоацца аьлча, зрителашта атта кхета цу Iайшета хьал, цун торо, яхар.

Сесаг а йолаш волча СаIадалийна дагадох Iайшет шийна йоалае. Бартах дийцача Iайшетацарчох гIулакх хургдоацилга хайначул тIехьагIа СонтаIалийцеи Новпаразацеи барта а бахе СаIадалийна низах йодаю Iайшет. Из тийшаболх вIаштIехьбоаккх СаIадала юха дала а ца дезаш бIаь тума лургда аьнна юкъе отттаваьча юртарча воккхача саго ГIайре (роль ловзаер — Наьсарен района газета редакце болхло М. Зангиев).

Бакъда, шуй ханнахьа цу гIулакхах са кхийнача юртарча парторга Идриса (роль ловзаер — Боков Ахьмад) оарцагIбаьхача юртарча комсомольцаша, органий болхлоша чакх ца доалийташ дохаду Iайшета ираз доаде, цунах низах шуй сесаг е аьнна СаIадаласи цунна гаргарча нахеи вIашагIделла бIеха гIулакх. Ала дезаш да, Iайшет ше а майра цу гIулакха духьал яьнна хилар.

Бартах Iайшет цу маьрела раьза хургйоацилга хайначул тIехьагIа Iайшет я аьнна СаIадалий веший йоI Муъминат (роль ловзаю 10-ча класса дешархочо Зязикова Галяс) прокурора тIа а йига, цунга раьза йолаш маьре яхай ше аьнна дош а алийта, органашта хьалхашка форманна Iайшета маьрел чIоагIде лаьрхIа вIашагIделла гIулакх а мадарра гуча а доалаш СаIадали ГIайрийи лийца чу а бохкаш дох. Иштта дукха чоалхане йоацаш, кхетае моллагIчоа а атта йолаш я пьеса сюжет, хIаьта пьеса мотт кхетабе аттеи, цIенеи, дешаш тайп-тайпара хиларга диллача бIаьхийи ба. Дукха гIалгIай кицаш а юкъе кхийлад автора пьеса язъеча хана.

Ткъо шу—ткъаь итт шу хьалхагIа хинна хила тарлургдола хIама пьеса тIа дувцар дале а тахан а шуй лоархIам байна бац цун, хIана аьлча цу тайпара къаьнарча замах юхедиса гIулакхаш леладеш бола нах нийслу хIанз а. Цудухьа цу тайпарча наха кхетам балара бола цу спектакла лоархIам боккха ба тахан а. Пьеса чулоцамтеи идейни лостамгеи диллача а дика кхоачашдаь шоай декхар автороо, режиссера, артисташа.

Белгалде дезаш да, цхьаболча артисташа, къаьстта Абадиев Урусхана, Султыгова Раяс, Гайтукиев Хьусена, иштта кхыбараша шоай ролаш дика ловзаеш хилар. Цудухьа шоаш дукха безаболийт цар зрителашта.

Пьеса язъяьр Наьсарен районерча ГIаьзий-Юрта медпункта заведующи вола Юсупов Iумар ва. Пьеса язъяьр моттигера автор хилар а боккхача лоархIамера гIулакх да.

Дика моттигаш дукха я цу пьеса, хIаьта цунах спектакль оттаяьча коллективах аьлча а дукха дика хIамаш дувца йиш я, цхьабакъда, белгалде доагIаш цхьадола кхоачамбоацараш а да спектаклаца. Эггара хьалха, спектакль йолалуча хана а цхьа сурт йистедаьнна шоллагIча сурта кийчо еча хана а дукха хьелу, цхьаболча артисташа шоай ролаш, хийцца, айхха ловзаяц. Къаьстта из ала доагIа парторга роль ловзаеча Боков Ахьмадах.

Рижиссера болх мела баьб пьеса тIа. Цудухьа спектакль оттаеча хана хила ца эшаш моттигаш а дешаш а нийслу, къаьстта СаIадаласи цун сесаги вIаши сардамаш а доахаш къамаьл деча хана. ДикагIа ваIштIехьъяккха йиш йолаш я декораци а.

Уж кхоачамбоацараш дIадаха тарлургдолаш да, хIаьта цу спектаклах боккха пайда а барrба цунга хьежаш барий сакхетам лакхбара.

С-Г. КОТИЕВ.

Къона шахматисташ яхье баьннаб

КхоалагIа шу доладеннад Нохч-ГIалгIай педучилище къонача шахматистий кружок хьайийла.

Геттара кIезига бар хьалхагIа кружоке дакъа лоацаш студенташ. ТIехьтIехьагIа дукхагIа дIаязбала а шахматех дикагIа ловза а баьлар студенташ. Дукха ха ялалехьа кружоке 40 студент хилар шахматех ловзача дакъа лоацаш.

Дукха ха йоаццаш училище хьалхара моттиг яккхара яхье баьнна хилар къона шахматисташ. Яхье баьннача 9,5 очко а йоаккхаш хьалхара моттиг яьккхар А. Ибрагимова, шоллагIа — Б. Льянова, кхоалагIа — А. Динаева, йиълагIа моттиг яьккхар М. Оздоева. Цар массанеша а шоллагIча норма разряд кхоачашъяьй.

ХIанз спортивни цхьоалагIа разряд яккхара къовсам лоаттабеш ба уж.

Б. АХМАДОВ,
педучилища студент.

Ладувгlа радиога

25-ча мае: 17.00 — керда хоамаш (гIалгIай меттала); 17.10 — «Москвичаша дIадоладаь дика гIулакх хьаллаьцад» яха кагирхошта йола передача (гIалгIай меттала); 17.25— ашарий антракт; 17.30 — керда хоамаш (нохчий меттала); 17.45 — «Говза механизатор» — очерк (эрсий меттала); 18.00 — керда хоамаш (эрсий меттала); 18.15 — «Вай социалистически обществе моттиг яц дер дайнараштеи, наьха хьакъ даа гIертараштеи» — передача (нохчий меттала); 18.30 — Ленинах, партех, машарах, доттагIленах долча нохчийи гIалгIайи иллей концерт.

26-ча мае: 6.35 — Юрта боахама болхлошта передача (эрсий меттала); 6.30 — хоамаши передачай программеи; 7.15 «Грозненский рабочий» газета обзор; 8.15 — «Ленинан некъ» газета обзор; 8.30 — БIаьстенахи безамахи иллей концерт; 8.50— «Халкъа демократе мехкашка» — передача (гIалгIай меттала); 17.00 — керда хоамаш (гIалгIай меттала); 17.10 — Поэта Хашагульгов Махьмада творчествах передача (гIалгIай меттала); 17.25 — ашарий антракт; 17.30 — керда хоамаш (нохчий меттала); 17.45 — «Бахача наха сберкассашка Iоадаьча ахчах коммунистически строительство хьалъеча пайда эца»—беседа (эрсий меттала); 18.00 — керда хоамаш (эрсий меттала); 18.15 — кагирхошта передача (нохчий меттала; 18.30 — Нохч-ГIалгIай радио солистий концерт.

27-ча мае: 6.35 — «Баьца дааpаш кхедеча хьалха латтар» — передача (нохчий меттала); 7.15 — «Грозненский рабочий» газета обзор; 8.15 — пионераштеи школьникаштеи передача «Школа производственни бригадаш» (нохчий меттала); 8.30 — вай ханарча иллей концерт; 8.45 — «Коммунистически къахьегама бригада тхьамада» — очерк (гIалгIай меттала); 16.00 — керда хоамаш (гIалгIай меттала); 16.10 — Коммунистически къахьегама ударникий къамаьлаш (эрсийи, нохчийи, гIалгIайи метташка); 16.40 — музыка; 16.45 — керда хоамаш (эрсий меттала); 17.00 — «Кхоанен разведчикаш» — передача (эрсий меттала); 17.20 — «Коммунистически къахьегама бригаде» — очерк (нохчий меттала); 17.35 — керда хоамаш (нохчий меттала); 17.50 — коммунистически къахьегама ударникий заявкех концерт.

Редактора зам. Дж. ХАМАТХАНОВ.

Лора хьехамаш

ХалагIа дола аппендицит

Дуккхача наха хезад халагIа дола аппендицит яха лазар. Из хозаргдолаш а да, хIана аьлча аппендицит кхы мелдолча хирургически лазарел эггара дукхагIа хул.

Аппендицит, вешта аьлча сов шерга лазар, гучадаьннад дIаяхача бIаьшерен 80 шерашка, из довза доладеннача хана. Аппендикс — «совнагIа» яхилга да.

Наьха санна, дийна мел долча хIамай хулаш долий-теш из сов шорг—аппендикс? Хулаш хиннадац.

Цу тайппара лаза а дувлаш, сага хьисаперча маймалий мара хилац из.

Воккхача сага сов шорга дIоахал 6—8 сантиметр да, цхьабакъда, цхьадар 15—18 а кхыметтел 20 сантиметрага кхоачаш а хул из дIаьха.

Шорга шуй сомал дукхагIча хана 6—8 миллиметр гаргта хул, хIаьта цун Iург геттара зIамига да.

Сов шорг аьтта оагIорахьа, ченна кIал хул, хIаьта тайп-тайпарча оагIорахьа сетта хила йиш йолаш а да— чухнахьа, лохехьа, урагIа — цкъаза дийхкага а кхоачаш.

Цкъаза нагахьа мара ца хулача тайпара сетта хилча, лора хала хул из дий-дещий ха.

Тайп-тайппара микробаш дукха хул чурашка, цхьабакъда, лерттIа цар болх беш хилча цу чура кхычахьа яха йиш хилац царга, хIана аьлча царна новкъарле ю чухнахьа оагIорахьа боаллача шорга мордо, шода пордув оалаш йолчо.

Нагахьа санна совча шорга Iургилг, из дIаьхагIча шоргах хотталучча моттиге, сеннахчо а дIадукъе, масала, комсий генарг е кхы тайпа хIама цунна духьал отте, е совча шорга Iург шодо даь а, готдойя а цу чура хIама соцайойя а, цу чу йоаллаш гайнача хIаманцара бактереш сихха еб. тIаккха цар, шода пордона лазар а хьоадийя, цунах хьахулача село сов шорг сотаду.

Шода пордох кхийтта лазар дерригача совча шоргага доал.

Нагахьа санна совча шорга Iург — чухье, чу мелйола хIама дIаьхача шорга чу хьалчу а яха, мукъа йоале, лазар лаьгIдала тарлу (цкъаза 1—2 сахьата мара дIаьх ца луш) — тIаккха оал аппендицитах дена лазар сихха дIадаьлар аьле.

Нагахьа санна уж тайпа хала доаца лазараш юха а ухе, е нагахьа санна лоацца чIоагIа лазар деначул тIехьагIа массаза а цига лазар холуш хуле, цо хьахьокх цамогаш бараштa хронически аппендицит хилар, хIаьта из а сихха дарба дайта дезаш да, хIана аьлча цунах миччa хана а хала лазар хьа тарлу.

Совча шорга чу Iайна хIама дIаьхача шорга чу хьалчу ца йохалуш йисачул тIехьагIа дIахо дегIайоагIа из процесс; сов шорг эккха а болх ца беш саца а тарлу, тIаккха цу чура йохкаенна хIама Iо а яхе, кита чу гIолла кхаст: цунах чIоагIа эйп доал, кита чу лазар хьов, хIаьта из гаьна далийтача валар а хул.

Шоргашка микробаш ебар ца ебар наха буача кхачага хьежжа хул.

Белгалдаьннад, дулх кIезигагIа дуача наха аппендицит яха лазар кIезигагIа хулаш хилар, хIана аьлча йохкалуча хIамаех хулаш дола лазараш цар шоргашка кIезигагIа хул.

Аппендицит кIезигагIа хул, масала баьца дааpаш дукхагIа дуача Японе. Лазарий истори Iомадаро хьахьокх, дукхагIча хана халагIа дола аппендицит хиннача наха, из хилале хьалхагIа моллагIа а кхы тайпа лазараш царна хинна хилар (грипп, ангина, кхыдараш). Цу лазараша кера гIоарал доаду, микробашца къовсам лоаттабе могаргдоацача боаккх из.

Лазар сомлуш доагIача хана ченна кIалхьагIарча аьтта оагIорахьа лазараш увтт. Халонга диллача тайптайппара доагIа лазар, хIаьта дукхагIча хьоале кхы тайпа лазараш долча хана санна доацаш, цахаддаш а ух.

Лазараш ухача хана дог керчаду, цкъаза Iетта а ду. Ченга лазар чIоагIа доагIа цIаьхха маьже хьоайича, кхайкавича, аьтта оагIорахьа кIаьда че йолча хIама тIатоIайича.

ДукхагIча хана тийг болх ца беш соц, хIаьта нагтахьа йолча хана мара—аппендицит чIоагIденнача хана цар болх лаьгI мара ца болийташ хилац. Совча шорга лазар дегIадарга хьежжа хала а атта а ух лазар.

Уж тайпа лазара белгалонаш гучаювлача хана сихха —лора тIаваха веза.

Нагахьа санна лазар чIоагIа ца ухе, поликлинике, амбулаторе ваха мегаргва, хIаьта нагахьа санна лазар чIоагIа ухе, дийнахьа а бус а цахаддаш болх беш йола Скори Помощь еха еза. Аз къаьстта белгалдоаккх из, хIана аьлча цамогаш хинна цхьабола нах Скори Помощо мукъачеи дезачеи деношка болх бац мотташ, оршот ди хьатIакхачарга хьежаш а баьгIе, лазар гаьна даьнначул тIехьагIа мара багIац больнице.

Лазар кхийттача юккъе яь операци аттагIа доалуш хул, хIаьта из гаьна далийтача операци дуккха халагIа а хул, зе дала а тарлу.

Къахьегамхошка лорий дарба дIакхачийтара массадола хIама ду Советски Iаьдало.

Скори Помощо дийнахьа а бус а болх беш хиларо йиш хулийт аппендицит яха лазар зе доацаш дIадаккха. Сийлахь-Йоккха Октябрьски социалистически революци ялалехьа Ленинградерча Обуховски больнице аппендицит яхача лазара операци яьча нахах 28 процент бараш бовш хиннаб. ХIанз 0,1—0,2 процентата кхоачадеш кIезигдаьд балараш, вешта аьлча, нагахьа санна 1910 шера операци яьча нахах 280 саг леш хиннавале, хIанз 1—2 саг мара лац, цу тIа а бовраш ба ханнахьа лорашка ца боагIаш лазар гаьна далийта, е кхыча лазаро кIалбита бола нах.

Мах боацаш шерра новкъостал доацача, сов шорг дIадаккхар санна йола лоадамбоаца операци ярах болхлочун дезала вахар тишлуш долча капиталистически мехкашка цу операцех хIанз а дукха нах бов.

Цун маIан да дарба дерг мах тела безаш бола болхлой шоай торо хилалца лора тIабаха йиш ца хилар.

Лазар кхийтта цхьабола нах лора тIа а ца болхаш, цIагIа дарбаш де гIерташ хул, хIаьта цунах доккха эйп доалаш хилар вайна ховш а да.

Дага кхабалаш: нагахьа санна дог а керчадеш, Iетта а деш, шоашта ченга чIоагIагIа лазар ухаш хуле сихха медицински новкъостал деха деза.

Лорашта шо хьалхагIа тIадахарга а шоана дола лазар хьалхатIа гуча а даьккха, сихагIа новкъостал дарга а хьежжа операци ла аттагIа хул.

Б. РОГАЛЬСКИЙ,
Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни лор 1-ча гор. больница хирург.

Тахан кинотеатрашка

Челюскинций цIерахча кинотеатре

Йоккха зал — **«ЦIена сигале».** Долалу: 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10.

ЗIамига зал № 1 — **«ЦIена сигале.»** Долалу: 8.30, 10.30, 12.30, 2.30, 4.30, 6.30, 8.30, 10.30.

ЗIамига зал № 2 — **«ЦIена сигале».** Долалу: 9, 11, 1, 3, 5, 7, 9.

ЗIамига зал № 3 — **«ЦIена сигале».** Долалу: 9.15, 11.15, 1.15, 3.15, 5.15, 7.15, 9.15.

«Родина» яхача кинотеатре

«ЦIена сигале». Долалу: 9, 11.10, 1.20, 3.30, 5.40, 7.50, 10.

Городе Грозне, Старопромысловски района Керда Катаяме яхача поселке, 10 Лини яхача улицагIа, № 45, 31 квартире вахача Сергей Николаевич **Соловьева** Грозне, Второй Загородни яхача улицагIа, № 45 йолча яха Лидия Ивановна **Соловьева** ше йитарах дола дош суде деннад.

Дош дувцаргда г. Грозне, Октябрьски района халкъа судо.

РЕДАКЦIГ АДРЕС: г. Грозный, Сталина улица, 15. Телефонаш: редактора зам. — 2-07-01; бехктокхама секретарг — 2-45-48, партийни вахарен, экономикан, письмойи отделий — 2-25-72; корректорске — 2-30-91;

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Сталина, 15. Телефоны: редактора — 2-41-23; зам. редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-48, отделов партийной жизни, экономики и писем — 2-25-72; корректорской — 2-30-91.

1918 шерарча 11-ча августа цIерах йола типографи, г. Грозный, Революце проспект, 30/3. Типография имени 11 августа 1918 года, г. Грозный, проспект Революции 30/3.

СФ03083. Заказ № 3037.